

Рôкъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 28-го Сѣчня, 1904. Число 4. Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, January 28, 1904. No. 4.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Сѣчень.

28	Ч.	Павелъ и Іоанъ Кущн.
29	П.	Покл. вериг. св. Петра
30	С.	† Антоній Вел.
		Лютый.
1	Н.	Атанасій и Кирилъ
2	П.	Макарій Єгипет.
3	В.	† Евтимій Вел.
4	С.	Мазимъ исповѣдникъ

— ВСЕ чули, а не могли помогчи. Джемсъ Ґарфілдъ, акторъ одной театральнои трупы въ Мінеаполисъ, Мін., зателефонувавъ оногды до своихъ найлѣпшихъ приятелѣвъ, що хоче имъ здѣлати милу несподѣванку. — „Але стôйте при телефонѣ и слухайте“ — добавивъ. По хвили вчули приятелѣ, якъ жена актора почала розпучнымъ голосомъ кликати о помôчь, загомѣнили три выстрѣлы, а дальше плачь и стоны мордованои людины. Теперь на мене черга — крикнувъ Ґарфілдъ черезъ телефонъ, давъ ся чути ще оденъ выстрѣлъ и все затихло.

Перестрашенй приятелѣ зрозумѣли теперь, що въ домѣ актора лучила ся якась страшна подѣя, але не могли нѣчого помогчи. Повѣдомили тôлько поліцію, котра впала до его дому и найшла тамъ трупа жены Ґарфілда, а его самого въ передсмертныхъ судорогахъ. Акторъ убивъ еѣ, потôмъ и собѣ заподѣявъ смерть.

— КОЛИ переповненый людьми ваґонъ електричного трамваю въ Детроитъ, Міч. переѣздивъ оногды черезъ перехресте шинъ зелѣзницѣ „Ґрендъ Тронкъ“, наѣхавъ на него поспѣшный поѣздъ и розбивъ на дрôбнй куснѣ. Зъ 46 осôбъ, котрй ѣхали въ тôмъ ваґонѣ, не погибъ при тôмъ нѣхто, але всѣ були порозкиданй по мѣсци нещастя потовченй та покалѣченй. Деякихъ кинула машина на 200 стôпъ.

— ЗАБИТЫЙ зôставъ дня 20 сѣчня б. р. при роботѣ колієвôй Михаилъ Вишньовскій, 31 лѣтный, родомъ въ Полянъ суров., пов. Сянокъ, мужь Параски зъ Ядлсвскихъ, и членъ бр. св. Волод. и Р. Н. Союза вôддѣлъ 65 въ Елизабетъ, Н. Дз. Тренъ над-ѣхавъ несподѣвано, такъ що не було часу ему утечи и вôдорвавъ ему праву ногу. Похорономъ займало ся бр. св. Волод. Для того хто е ще не належить до Союза, нехай сейчасъ безъ намыслу приступае бо нѣхто не знае, коли, где и яка смерть го заскочить. Пок. Михайло належавъ до Союза доперва четвертый мѣсяць. Въ краю осиротивъ жену и дѣтину; чижь не есть се велике добродѣйство, що Союзъ не тôлько отре слезы сиротамъ, але й прийде зъ великою помочею матеріяльною черезъ удѣлене посмертнои запомоги?

— СМЕРТЬ въ огни найшло въ мѣскôй вязници въ Бірмінґгемъ, Н. Й. 5. арештантôвъ: Ирляндець Джянъ Келый и 4. муринôвъ. Огонь выбухъ у вязници нена[illegible]о и такъ скоро розширивъ ся, що про ратунокъ арештантôвъ не було й бесѣды. Страшнй крики безталанныхъ жертвъ, що живцемъ пекли ся въ замкненыхъ келіяхъ чути було на кôлька сотъ крокôвъ довкруги.

— 5 ЛѢТНА дѣвчина Марія Голодъ зôбрала $8.50 на Народный Фондъ вôдъ гостей въ Нюйорку (д. м.) пôдчасъ гостины, устроенои сестр. братствомъ св. Ольги дня 17 януара б. р. — Славно!

— АНДРѢЯ Руского, що мавъ убити Русина Федка Мадзѣка за що сидѣвъ въ арештѣ въ Пертъ Амбою, Н. Дз., выпустили зъ арешту на саме Рôздво вечерь о 6-ôй годинѣ. Мае заплатити 100 долярѣвъ.

Ф. Поливка.

— ЗМЕНШЕНЄ уживаня табаки поступило послѣдными часами дуже сильно впередъ. Передъ 40 роками въ самôй Австріи зъуживано 80 тысячѣвъ метричныхъ сотнарôвъ табаки рôчно. Передъ 10 роками въ цѣлôй Европѣ вынюхано вже лишь 26 тыс. метр. сотн., а попередного року лишь 18 тысячѣвъ метр. сотнарôвъ. Любителѣ табаки вымираютъ.

ФАРМЫ ДАРОМЪ.

Найпевнѣйшою пôдставою будучности е фарма. Фармеръ не мусить бояти ся страйку, застановленя роботы, зниженя платнѣ, покалѣченя, калѣцтва, нужды въ наслѣдокъ промыслового упадку, якого власно теперь надѣють ся, фармеръ въ спокою уживае овочѣвъ свои працѣ, е независимый, е своимъ паномъ. Хто ся хоче занимати фармерствомъ достане 160 акрôвъ найлѣпшои землѣ на котрôй ся все родить, що посѣе — зовсѣмъ даромъ. Дуже здорова краина, умѣркована зима, нема горячки, подостаткомъ доброи воды, близько желѣзницѣ, добрй торги, де все за готовй грошѣ можь продати. Хто хоче стати участникомъ того добродѣйства и собѣ та родинѣ забеспечити будучнôсть, нехай сейчасъ пише до General Farm Land Co., Joliet, Ill.

— ВЪ ПОРОХОВНИ на Фелікcфортѣ, коло Вѣдня, выбухла дня 20. с. м. динамітова бомба и на дрôбнй куснѣ розôрвала одного офіцира та двохъ канонѣрôвъ. Експльозія знищила цѣлу пороховню.

— РУСКА гр. кат. церква въ Бейонъ Сити, Н. Дз. згорѣла дня 19. с. м. до нащадку. Зъ церкви не вдало ся нѣчого вратувати, окрôмъ золотои чашѣ зъ божимъ тѣломъ, котру вынѣсъ тамошный парохъ, о. Гойдичь, зъ нараженемъ власного житя. Шкода, що выносить кôлька тысячь долярѣвъ, була обезпечена.

— ДЕЯКЙ людцѣ радй бы хіньскимъ муромъ вôдгородити Сп. Державы вôдъ свѣта. Належить до нихъ и сенаторъ Діксонъ зъ Монтены, котрый внѣсъ недавно въ конґресѣ проектъ, щобы правительство побудувало величезный дротяный плôтъ помѣжь Монтеною и Канадою, абы, сохрани Господи, не перекрадали ся хіньскй еміґранты до Сп. Державъ. Плôтъ бувъ бы сполученый зъ електричными дзвôнками, котрй сейчасъ давали-бъ знати, коли-бъ хто зблизивъ ся до плота.

— ЗНАМЕНИТЫМЪ средствомъ противъ укушеня комахъ, якъ пише одна лѣкарска часопись, е циґаретовый попелъ. На зранене мѣсце треба посыпати троха того попелу, скропити его водою, а опôсля добре розтерти. Найлѣпше уживати свѣжого попелу, бо у тому выключене всяке занечищене.

— СТРАШНЫЙ гураґанъ перелетѣвъ минулои пятницѣ понадъ мѣсточко Мандвилъ, въ Алабамѣ, и знищивъ его до нащадку. Всѣ домы и будинки, зелѣзничій дворець, костелъ и кôлька школъ лежать въ звалищахъ. Зъ цѣлого мѣсточка остала лише одна аптика неушкоджена. Сила гураґану була такъ велика, що вырывала зелѣзнй шины и кидала ними на всѣ стороны. Пôдъ звалищами будинкôвъ погибло 28 осôбъ и богато худобы, а покалѣченыхъ е до 120 осôбъ.

— НИКОЛАЙ Гоголь а Украина. Зъ мѣста Лубенъ въ полтавскій ґуберніи пишуть до дневника „Кіевскіе Отклики“: „На засѣданю мѣскои рады при дискусіи надъ предложенемъ мѣскои управи о субвенцію зъ мѣскихъ фондôвъ на поставлене памятника Николаеви В. Гоголеви въ мѣсточку Сорочинцяхъ, звязанимъ зъ именемъ сего славного писателя, забравъ слово радный В. М. Шеметъ и поставивъ внесене, щобы мѣска рада перейшла надъ сею справою до порядку дневного (т. е. нѣчого на памятникъ не дала), бо Гоголь писавъ по московски а не по украиньски („по русски а не по „малоруски“), отже вôнъ для Украины не мавъ поважного значѣня. Рада вызначила на памятникъ Н. В. Гоголя... 5 рублѣвъ“.

Знаючи, що Н. Гоголь бувъ зъ роду Украинець и знавъ дуже добре украиньску мову, а мимо того не написавъ по украиньски нѣчого, кождый узнасть за слушне становище заняте раднымъ Шеметомъ противъ ставленя памятникôвъ Гоголеви на Украинѣ.

— ХТО любить бити жѣнку, най собѣ прочитае, якъ карають за се въ Америцѣ. Якогось Едварда Ґафнея засудивъ оногды судъ въ Бруклинѣ, Н. Й., на 1000 долярôвъ грошевои кары и 5 лѣтъ криміналу за те, що часто бивъ свою супругу. Бувъ вôнъ обжалованый 12-ый разъ въ ряду за еи побите, тому судія давъ ему таку науку.

— ВЪ Вестъ Верджиніи мѣжь Fairmount а Clarksburg по майнахъ роблять найбôльше Поляки и Словаки, Русинôвъ тамъ мало. Фабрикъ нема. Робота тамъ всегда ишла добре и теперь не погôршилась, черезъ що народа пхаесь тамъ много. Майны суть въ слѣдуючихъ мѣсцевостяхъ: New Enlgand, Monongah, Everson, Highland, Chifton, Hutchinson, Enterprise, Shinston, Gypsy, Meadowbrook, Farnum, Pinickenick. Рускихъ родинъ у всѣхъ тыхъ майнахъ 4 до 5. Тикетъ до Fairmount зъ Питсбурґа коштуе 4 доляры. Незадовго мають тамъ будовати фабрику.

О. Н.

— ВЫЙШЛА нова книжка „Журавлѣ“. Мѣстить въ собѣ: Журавлѣ — дра Ив. Франка, Закутникъ — Богдана Лепкого, Новѣтнй Гайдамаки — дра Ив. Франка, Пѣснь про Канаду — Сим. Паламарюка, Пѣсня канадийска — А. Рыбчиньского, Пайлотъ Бютъ — Мир. Стечишина и Звôдки бере земля тепло.

Цѣна книжки 15 центôвъ. На продажь въ редакціи Свободы.

ИВАНЪ ОХРИМОВИЧЪ.

СКОРОМЪ.

(Конець).

Розтворили ся дверѣ, увôйшовъ за тютюномъ недалекій сусѣдъ Семена Прокôпъ.

— Ой, вашa жѣнка велику бѣду здѣвае! Видѣвъ ємъ, якъ уганяла ся за дѣтьми та била, — заговоривъ.

— Дѣти наи не бе, бо дѣти мои! — сердито вôдповѣвъ Семенъ.

Але бо таки добре парила прутомъ. Небожата такъ пищали втѣкаючи до хаты, що ажь менѣ самому було ихъ жаль, — приговорювавъ дальше сусѣдъ.

Поруxавъ ся Семенъ за столомъ, якъ бы нимъ щось пôдкинуло.

— А я вамъ кажу, Прокопе, що мене кортить бути въ кримiналѣ! Сидять тамъ инші люде, най и я стрѣблю! най знаю, якъ тамъ є!...

— А бодай бы Бôгъ боронивъ! Що вы таке непотрѣбне говорите, сусѣдо?!

— Ну, то най менѣ дѣтей не збиткуе!

Побачивъ Прокôпъ, що своєю бесѣдою надто роздратувавъ Семена, та ставъ ѝого розговорювати.

— Дайте спокôй, Семене, не сердьте ся! Жѣнцѣ не треба противити ся, якъ малôй дитинѣ! Жѣнки мають свое право. Не одна бы не жила, якъ бы не высварила ся. Отъ и на мою жѣнку находила неразъ така манколія, що бувало весь день буде сварити, лоточити, ѣсти мене, а вôдтакъ зô два дни не вôдозве ся.. Але я еѣ вже добре вызнавъ. Якъ вона тее, а я усту плю, змовчу и вона заразъ обертае ся...

— Ва, коли чоловѣкъ не зъ камення, ай зъ керви! Тай не годенъ усьому стерпѣти! — сказавъ Семенъ Прокопови, коли сей выходивъ изъ шинку.

Рухля, що пôдслухувала розмову сусѣдôвъ, стала розвѣдувати ся Семена про жѣнку, але той замѣсь вôдповѣди вôдрубавъ ѣй.

— А тебе, Рухльо, бивъ коли Мошко?

— На що мае бити? У насъ не бють!

— Не бють, лише стусають, дзюґаютъ по пôдъ ребра по жидôвськи.

Семенъ не мавъ охоты запускати ся зъ Рухлею въ бесѣду, бо й на що ѣй знати, що тамъ межь нимъ и жѣнкою зайшло. Аджежь вôнъ любивъ, шанувавъ жѣнку; неразъ передъ людьми выхвалювавъ ся, що нема то якъ ѝого ґаздиня. Таке якъ нынѣ притрафило ся имъ щось три разы всього на вѣку, бо обое були працьовиті. Тожь теперь найшла на нього велика нудьга, що не мôгъ мѣсця собѣ знайти за столомъ. Пожалувавъ, що нѣ зъ сього нѣ зъ того така заверуха сталa ся въ хатѣ; жаль ѝому було й того скорому въ болотѣ; жаль ѝому було й тои погôдной божои днинки, що такъ пусто та дурно промарнувавъ. Скôлько то бувъ бы нынѣ вкосивъ сѣньця для коровяти, до якого ѝому й рота зась.

И не мôгъ довше выдержати въ шинку. Выйшовъ на дворъ та ставъ розглядати ся. До дому теперь немавъ охоты вертати, бо жѣнка скакала бы ѝому до очей; на сѣножать за пôзно тай не мавъ косы, ажь нагадавъ собѣ, що годило бы ся пôти въ поле подивити ся на житнѣ кôпки, чи стоять у порядку по оноде̑шнôй заверусѣ. Пустивъ ся городомъ, вôдтакъ лужкомъ, вôдтакъ перейшовъ потôкъ на скарбову поляну, а зъ вôдси вже стежкою дôставъ ся на свôй помѣрокъ. Кôпки до половины порозкиданѣ, позамокали. Вôнъ ставъ пересушувати сноны, перекладати, порядкувати. При тôй роботѣ рахувавъ и мѣркувавъ, скôлько кôпокъ пôде на податокъ, скôлько на засѣвъ, а скôлько лишить ся на прожитокъ, та чи стане хлѣба на передновокъ, чи не стане, якъ ось сього року?

Вертаючи вечеромъ у село поступивъ знову до Рухлѣ. Казавъ собѣ дати балабухъ, бо голодный бувъ. Сѣвъ за стôлъ, роздеръ балабухъ на двое и ставъ лакомо поживати. Незабаромъ входить присяжный Гандзѣй, стае на середь хаты та вôдъ разу звертае ся до Семена.

— Тобѣ, Семене, виджу добре дѣе ся, але не знати, якъ тамъ твоѝй жѣнцѣ?

— Або що?

— Таже твоя жѣнка хотѣла вдушити ся на плотѣ; якъ бы бувъ Гершко не вôдрѣзавъ, то вже були бы по нѣй продзвонили!

— Але! — скрикнувъ Семенъ схопивши ся на рôвнѣ ноги тай у дверѣ. И не чувъ, якъ за нимъ лавиця пôдъ стѣну перевернула ся.

Вôнъ не йшовъ, а пôдбѣгавъ. Деколи лишь урываній слова выхоплювали ся ѝому зъ рота.

— Хиба Панъ Бôгъ еѣ вôдступивъ? Таже дрôбнѣ дѣти!...

За пару хвиль учинивъ ся вже на перелазѣ. Въ хатѣ свѣтило ся. Серце въ нѣмъ товкло ся, коли опинивъ ся передъ вôкномъ. Параня стояла коло печѣ зъ ожогомъ у руцѣ, дѣти спали на постели розкинувши руки й ноги, на печѣ лежала мовъ гора жѣнка, вкрита кожухомъ.

Вôнъ притуливъ ухо до вôкна, недслухуе чи не стогне. Нѣ не чути нѣчого. Постоявъ довгій часъ вôдтакъ пôднѣсъ руку до вôкна и пкрôбнувъ нôгтемъ по шибѣ. Параня вôдскочила вôдъ печѣ, заглянула. пôзнала батька та якъ тà кôтка по тихо выкрала ся на дворъ.

— Дѣвко! що тамъ мати дѣе? — спытавъ отець.

— Нѣчого, коло серця ихъ болить.

— А дуже?

— Болѣло дуже, а теперь уже не такъ.

Семенъ пригорбивъ ся, взявъ ся руками за ремѣнь, вôдтакъ двома пальцями гей бы ловивъ блоху довшій часъ у ремени, доки не вытягнувъ шѣстку.

— На маешь дѣвко! може мати забагне чого, то принеси ѣй.

— А вы-жь, тату не увôйдете вечеряти?

— Я не голоденъ, пôду до стодôлчины спати.

Параня вернула въ хату. Порае ся, порае, а такъ еѣ кортить сказати щось мамѣ, та не знае чи спить чи нѣ. А таки не вытримала. Приклякла на припѣчку, всунула лице пôдъ кожухъ и стала шептати: — Мамко! чи вы спите, чи дрѣмаете? Були тато пôдъ хатою... пытали ся чи вамъ лѣпше... дали менѣ шѣстку, щобъ я вамъ принесла, якъ чого забагнете... Тай не хотѣли йти вечеряти, ай пôшли до стодôлчины спати...

Семениха прокинула ся, оживила ся.

— А, бо сумлѣне ѝого зрушило тай не мае лиця показати ся менѣ передъ очи! Чуешь дѣвко! Якъ увôйде завтра отець обѣдати та може заправить у тебе скорому, то щобъ ты менѣ и крапки молока ѝому не дала! Тямъ собѣ, памятай!

— Ну, ну, якъ будуть правити, то я ихъ до васъ справлю.

Рано увôйшовъ Семенъ у хату по тихоньки мовъ якій винуватець и сѣвъ за стôлъ. Семениха, що лежала доси на печи горѣлиць, якъ стôй обернула ся лицемъ до стѣны, абы не дивити ся на ворога. Параня поставила передъ татомъ миску бараболѣ й миску борщу. Семенъ мовчки ѣвъ и сербавъ, лишь пару разôвъ глянувъ на печь, коли жѣнка порухала ся. Попоѣвши вставъ, перехрестивъ ся и вышовъ.

Ледво Семенъ вчинивъ ся на вулицѣ, а вже Семениха злѣзла зъ печѣ и порядкувала въ хатѣ. Придобрѣла, якъ бы нѣчого не було. Нагадуючи вчорашне, сама собѣ дивувала ся, що въ неи така остра кровь, та що вона могла такъ дуже залютити ся.

Наразъ глянула въ вôкно та побачила, якъ тамъ передъ хатою въ болотѣ сѣрѣвъ еѣ скоромъ.

— Дѣвко! — показуючи рукою въ вôкно сказала, — вôзьми лопату, забери менѣ тото зъ передъ хаты та кинь де за плôтъ, бо я не можу на тото дивити ся. Сховай, бо доте не выйду зъ хаты.

Параня взяла зъ сѣней лопату, выйшла, стала надъ болотомъ, сперла руки на держакъ и тяжко зôтхнула:

— Ось де мои коралѣ розсипали ся! Ой Боже мôй, Боже, щобы на таке не дивити ся!

И по еѣ червонôмъ личку скотили ся двѣ сльозы зъ жалю не такъ за скоромомъ, якъ за коралями.

А Семенъ тымчасомъ бувъ уже зъ косою на сѣножати. Кинувъ табалу на морôгъ, заправивъ косу, розступивъ ся и ставъ косити.

По часови загуркотѣло ѝому въ животѣ.

— О, вже мôй кôтъ вôдзиває ся! — сказавъ. Поживъ косу на покôсъ, пôдôйшовъ до табали, приклякъ, выкрутивъ изъ люльки цибухъ и конець изъ баґью встромивъ у ротъ.

И зъ устромленымъ у ротъ цибухомъ клавъ дальше широкі покосы и ссавъ баґу, щобъ ѝого не млоило и не навтямило ся.

Зъ „Лiт. Наук. Вѣстника“.

ЗАГАДКА.

Якій блудъ въ сѣмъ образку?

Представлене „Ночи Вифлеемскои“ въ Джерзи Сити, Н. Дж.

На саме руске Рождество Христове о годинѣ 8 вечеромъ въ гали школьной поднесла ся куртина и зачавъ ся першій актъ („Ожидане“) попереджений пѣснею: „Не отврати лица твоего, яко скорблю, скоро услыши мя и избави мя“, вôдспѣваного за кулѣсами мѣсцевымъ хоромъ пôдъ управою п. Ю. Пôдсадочного.

Въ I. актѣ выступали слѣдуючи школярѣ (въ вѣцѣ 10—14 лѣтъ): Гусляръ — П. Келичава, подорожнï I. и II. В. Сандовичь и С. Медвѣдь, Назарянинъ — Г. Ткачикъ, жовнѣръ римскій — Ив. Яцевичь, другій подорожній — Ю. Голодъ и Ст. Ступиньска.

Въ II. актѣ („Хвиля Ласки“) выступали: подорожный — Вас. Санд вичь, пастухи — Сем. Медвѣдь, Т. Криницкій, Ив. Чухта, Ив. Бабякъ, Ив. Криницкій, гусляръ — Пав. Келичава, ангелъ — Наст. Соколичъ. Пôдчасъ сего акту хоръ ангелôвъ вôдспѣвавъ пѣснь „На небѣ зôрка“ и „Слава во вышныхъ Богу“ на 8 голосôвъ, а пастушокъ (Ив. Криницкій) вôдспѣвавъ пѣсню: „Вôдъ дитинства въ полонинѣ“...

Въ III. актѣ („Людска злоба“) выступали слѣдуючи особы: Ирôдъ — Т. Сандовичь, дворянинъ — Ив. Яцевичь, жовнѣры римскій — Мих. Чухта, Вас. Млынарикъ, Сем. Соколичь, Ив. Чухта. Царѣ зô Всходу: Гаспаръ — Ив. Бабякъ. Мелхіоръ — Юр. Бережнякъ, Валтазаръ — Авкс. Гула. Праведникъ — С. Медвѣдь, Фарисей — П. Келичава, Симеонъ, архіерей жид. — Триг. Ткачикъ, пастухи зô скаргою — В. Сандовичь, Ив. Бабякъ, Авкс. Гула. Сей актъ зачавъ ся хоромъ: „Сонце, мѣсяць, ясні зорѣ“.

Въ IV. актѣ (Вертепъ) выступали всѣ зъ акту II-го. Пастухи 2-ои громады — Т. Криницкій, Сем. Медвѣдь, Из. Чухта. Актъ сей зачавъ ся пѣснею хору „Во Вифлеемѣ нынѣ новина!“ а на сценѣ урядженый бувъ вертепъ и мале Дитя на сѣнѣ. Пѣснею „Рождество“ закôнчилась ораторія.

Опôсля п. Бреда, ческій артистъ въ Ню-Йорку, котрый достарчивъ костюмôвъ на представлене, приготовивъ кôлька образôвъ живыхъ, освѣченыхъ при помочи електрики. Першимъ образкомъ було „Рождество“ (вертепъ), другимъ „Родина“, котру представляли схарактеризованї: М. Адамска и М. Келичава). Третымъ образкомъ була „Утеча до єгипту“. Въ перестанкахъ деклямовали: Ю. Криницка „Коляду“, Н. Соколичь, Мар. Ганасъ, Анна Пôдлипчакъ, Марія Тарбай, Анна Цѣплякъ, Мар. Бабякъ вôдделкямовали удачно „Ой дивна, дивна, руска родина“, М. Бабякъ „Середъ поля на степахъ“.

Великою и дуже приемною несподѣванкою для присутныхъ були „Колядники“, схараклеризованї цѣлкомъ по краевому, котрыхъ упорядкувавъ и приготовивъ п. Стефанъ Калакука. Колядниками були слѣдуючі мущины и жены: Василь Криницкій, Стефанъ Калакука, Миколай Михальскій, Гавріилъ Косцельный. Стефанъ Бурдіянъ, Е. Калакула, Сомка Ковальчикъ, Мелька Гуретякъ, Михалѣна Гуретякъ, Параска Вовчакъ, Марія Мамрошь.

Колядували слѣдуючі пѣсни:

I. „Согласно спѣвайте“.

II. ПѢСНЮ.

Радуймо ся веселѣмъ ся, Христовымъ рожденіемъ,
2. Исусъ Христосъ есть бо нашимъ спасителемъ,
Который ся намъ изволилъ народити,
2. И цѣлому свѣту утѣху справити
Дѣва Марія дитятко породила,
2. Породивши, во пелены го повила.
Вôлъ и оселъ на колѣна клякають,
2. Дыхаючи на дитятко его загрѣвають,
Архангелы у воздусѣ спѣвають
2. Господу Богу честь и хвалу отдають,
И мы людіе сердечнѣ ся радуймо,
2. За тое добро Господу Богу дякуймо.

III. ПѢСНЯ.

„Щасливѣе щасливѣйка“ нынѣ ужь настали,
Которого пришествія мы зъ давна чекали,
2. Исусъ Христа абы го глядали
Збирали ся пастыріе абы го глядати
Зъ щирымъ серцемъ зъ добровь мыслевь
Чимъ бы привитати.
2. Поими, вовьми хочь по козеняти
А одному недало ся имити ягнятко
Бѣгаючи, имаючи, поимавъ козлятко
2. Иде несе витае дитятко.
Пріими Парю нарожденный и мое „удобство“,
Которе ся природило на мое „худобство“.
2. Пріими возьми яко свое Бож'ство.
Въ подарункахъ недостало, стали приґравати,
На пищалкахъ и на дудкахъ, скорше затинати,
2. „Трай-рай, дай намъ тебе оглядати“.
Іосифе старушеньку, прошу не лѣнуй ся
Поколысуй „отрочатко“ больше не сумуй ся
2. „Гай, гай люляй, отъ плачу гамуй ся“.
Най же буде честь и хвала Отцу предвѣчному,
Сыну его въ человѣчествѣ, зъ Дѣвы рожденному,
2. Во вѣкъ вѣковъ и Духу святому.

Повѣншоване Гавріила Косцельного:

„Мы нынѣ охочо вôдъ серця спѣваемъ
Рождествомъ Христовымъ Вашъ дôмъ звеселяемъ
Веселôсть Вашу радъ бы я збôльшити,
Но що неможемъ, мусимъ залишити.
Желаемъ Вамъ всього чого Вамъ потреба,
Абы Вамъ давъ Господь зъ высокого неба,
А давъ бы то Господь, найменьшой дитинѣ,
Которе зачавши щасливо отъ нынѣ
Въ щастю, здоровлю, вся Ваша родина
Щобы славила небесного сына“.

Всѣ особы вôдограли свои ролѣ добре. бо були добре вывчени п. Юріемъ Пôдсадочнымъ, мѣсцевымъ учителемъ, за що ему належить ся узнане. — Пôдчасъ представленя о. Н. Пôдгорецкій, передъ кождымъ актомъ оповѣвъ коротко змѣстъ наступаючого; п. Семанъ Ядловскій, уважавъ абы ролѣ йшли въ порядку, а п. Павло Зятикъ, сповнивъ обовязокъ режисера; п. Діон. Голодъ, завѣдовавъ освѣтленемъ, а п. Юрій Пôдсадочный хоромъ; порядокъ на гали и коло тикетôвъ утримовали комітетовй церковнй П. Бабякъ, Ник. Пупчикъ, К. Сандовичъ, С. Грабанъ, К. Кирчôвъ, К. Адамцьо и пр.

На преставлене прибули также гостѣ зъ подальшихъ сторôнъ якъ о. А. Улицкій, о. П. Тимкевичъ, п. С. Бохна, учитель Йонкерскій и богато инших. Були также анґлики, нѣмцѣ, чехи. Чистый доходъ зъ представленя невеличкій, бо убраня (умысно на те представлене споряджени) коштували богато.

За те моральна корысть величезна — и на довго остане въ памяти всѣмъ участникамъ сегорôчне „Рождество“.

Гôсть.

Рôкъ 1903-ый
въ старôмъ краю.

Черезъ лѣсы, черезъ яры
втече вôдъ насъ вже рôкъ старый,
рôкъ працѣ, змаганъ, боротьбы,
неволѣ, гнету и тюрмы.

Прийшовъ до насъ у свѣтлѣ мрій,
приреченъ повный и надѣй…
Та зъ чимъ иде? Що давъ для насъ
за свого володарства часъ?…

Народъ заставъ вôнъ у тюрмѣ
за „провины“ за страйковй:
За безцѣнъ хто не хтѣвъ робить,
а платы лучшои жадавъ
и мôцно въ боротьбѣ стоявъ, —
въ тюрму його всадили гнить.
Й сотнями народъ тодѣ
новый рôкъ зустрѣчавъ въ тюрмѣ.

А въ селахъ голодъ, холодъ тисъ
сѣмѣ тыхъ замкненыхъ батькôвъ,
а якъ на водахъ лѣдъ вже присъ
и якъ весняный часъ наспѣвъ,
загостивсь голодовый тифъ,
„спаситель“ для старыхъ й малыхъ.
Кого „добродѣй“ сей напавъ,
той сей „край слѣзъ“ на все кидавъ,
и не збиравъ його вже лякъ
передъ товпою посѣпакъ,
що рôжнй мають имена,
та цѣль у всѣхъ усе одна:
изъ хлопа всѣхъ сѣмъ шкôръ стягти.
Хто вмеръ, вже не боявсь бѣды…

Але не кождый смерти ждавъ,
и про будучнôсть дехто дбавъ,
пустились народу товпы
за хлѣбомъ у чужй свѣты.
Та въ свѣтъ пустить не хтѣли ихъ,
бо се великій, бачте, грѣхъ,
якъ хлопъ десь на роботу йде,
якъ зыску хôть його жене
зъ села, де є свôй власный панъ,
а въ того пана власный ланъ,
а на ланѣ роботы гукъ
за песѣй грôшь и паньскій букъ.

Минувъ ся поетичный май,
горяче лѣто надôйшло,
часъ зборôвъ, але въ насъ — гай-гай!
збирати въ насъ не було що.
Настали тучѣ, бурѣ, градъ,
пропала марно праця вся,
осталась нужда, якъ була…
Та мы привыкли вже до стратъ…
Такъ видно Богъ вже захотѣвъ,
щобъ мати бôльше жебракôвъ,
бо жебракамъ до неба шляхъ
легонькій мае бути страхъ.

А тымчасомъ просвѣта йшла
изъ заходу до насъ на схôдъ,
„культура высша“ намъ привѣгъ
и лѣкъ вôдъ нашихъ бѣдъ несла:
Зречи ся всего, чимъ живешь,
вôддай те, що своимъ зовешь,
наплюй на те, чому клапявсь,
вôдцурайсь, чимъ усе пишавсь,
намъ душу й тѣло запиши,
собѣ нѣчого не лиши, —
а мы позволимо тобѣ
ходити въ нашому ярмѣ!…
Таку „культуру“ нашъ сусѣдъ
до насъ нѣсъ зъ заходу на схôдъ.

А тамъ, де вôнъ тримае власть,
сказавъ, що намъ нѣчо не дасть,
ногами правду потоптавъ,
закпивъ зъ насъ и нѣчо не давъ.

Та крôмъ тыхъ злиднѣвъ и бѣды
и ласки дочекались мы:
самъ цѣсарь загостивъ до насъ…
Мы благословимо сей часъ.
(Въ насъ, бачь, уже законъ такій,
що кождый царь — то якъ святый..)
Побачивъ, що богатый Львôвъ
(зôгнали зъ улиць нуждарѣвъ),
вдоволеный побачивъ край
(для шляхты тутъ — то дѣйсно рай),
лишь не побачивъ, що то гнетъ
(все те вôдъ него гнали геть),
до себе вѣрнôсть и любовь
побачивъ — тай вôдъѣхавъ знов…

Та не весь часъ мы на земли
буденщины ярмо тягли.
Лѣтали й попôдъ небеса,
де вѣчна и свята краса,
великй обходили днѣ
мы: свято слова и пѣснѣ.
Великй днѣ!… Зъ житя низинъ
мы знялись до небесъ вершинъ!
Та знавъ ся лишь »народу цвѣтъ«,
а самъ народъ — якъ все — свôй вѣкъ
въ щоденныхъ злидняхъ коротавъ,
про свята тй майже й не знавъ…

Черезъ лѣсы, черезъ яры
втече вôдъ насъ вже рôкъ старый…
Вже знаете, що давъ для насъ
за свого володарства часъ…

М. Лозиньскій.

До вѣдомости всѣмъ п. секретарамъ „Союза“!

О хорошй ориґінальнй вôдзнаки для дѣтей Р. Н. Союза вже постаравъ ся, а также и о новй вôдзнаки для старшихъ. Кождый членъ до 3 мѣсяцѣвъ вôдъ часу вступленя мае мати вôдзнаку. Прошу всѣхъ п. секретарôвъ сейчасъ менѣ донести, скôлько вôдзнакъ для старшихъ а скôлько для дѣтей маю прислати кождому Вôддѣлови. Вôдзнаки для старшихъ мае ся все продавати по 85 цт., а вôдзнаки дитинячй по 25 ц. и то лишь за готовку.

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

ДОПИСИ.

Зъ Санъ Франціско, Кал.

„Часъ и нас та до дѣла заставляе.“

Кождый зъ насъ на самотѣ вôдчувавъ на своему серцю якусь тугу, якійсь жаль. Ся туга, — се туга за вôтчиною, а жаль, — се жаль до своихъ просвѣтителѣвъ-проводирѣвъ, що голыхъ та темныхъ выправили насъ на чужину, якъ сироту. У нашихъ грудяхъ бесь руське серце и душа руська, то тимъ бôльше болѣло насъ, що зô всѣхъ сторôнъ зъявлялись опѣкуны та чужй не свои. Москалѣ зъ одной стороны а Поляки зъ другои старали ся загарбати насъ пôдъ себе. По части имъ удало ся, бо деякй зъ нашихъ Русинôвъ не хочуть навѣть признавати ся до своеи народности; а зовуть себе „Polakami„ або „рускими“, себто Москалями. Мы, тй що не пôдлягли нѣ однымъ нѣ другимъ, почали розвѣдувати ся про себе самыхъ та частѣйше сходити ся разомъ. Оттакъ то мы, щобъ принаймѣ въ части зменьшити свою тугу, постановили заложити собѣ кружокъ — товариство. Якъ постановили, такъ и зробили: Дня 4 сѣчня с. р. заложилисьмо въ С. Ф. товариство, котре назвали: „Русько українське Тов. ім. М. Драгоманова.“ — Головною цѣлею тов. є: учити самыхъ себе въ напрямѣ просвѣтнôмъ черезъ читане поучаючихъ книжокъ, вôдчиты, промовы та спôльнй интереснй нарады, а также выробляти у себе національну свѣдомôсть.

Завязалисьмо его въ честь М. Драгомановича, а то тому, позаякъ уважаемо его за мученика не менчого вôдъ декотрыхъ другихъ, бо вôнъ працювавъ и тер и терпѣвъ свое цѣле жите тому, що бажавъ добра своимъ землякамъ, — бажавъ свѣтла — правды для нихъ. Вôдъ напруженя сеи працѣ вôнъ и умеръ. Тому мы каліфорнійскй Русины-Украинцѣ уважаемо своимъ святымъ обовязкомъ почтити имя свого рôдного мученика. — Вôнъ, жиючи еще, частенько говоривъ: „Не правда — не просвѣта,“ а мы обертаючись помѣжь чужими, переконали ся про се на своѣй власнôй скурѣ, тому бажанемъ нашимъ є: здобути собѣ те, чого вôнъ бажавъ для всѣхъ людей.

Зачинаемо дѣло въ малôмъ числѣ, бо всѣхъ насъ лише 10, однакъ є надѣя, що въ короткôмъ часѣ побôльшить ся наше число, бо богато нашихъ землякôвъ задумали повернути до Америки зъ гавайскихъ островôвъ, а всѣ повертають найперше до С. Франціско. Крôмъ сихъ можемо надѣяти ся и на свѣжихъ еміґрантôвъ, нужда не змѣнилась, а се рѣчь звѣсна, що тутъ заробки бôльше поплатнй, якъ деинде.

Головою товариства выбралисьмо найенерґічнѣйшого зъ насъ Дмитра Пухальского, котрый то свого часу давъ добру вôдправу Полякамъ, коли они колектували на „odbudowanie królewstwa“.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ свѣдомымъ Русинамъ-Украинцямъ за моремъ. що и на самôмъ березѣ Тихого Океану живуть украинськй дѣти, а не лише „русскй-православнй“, якъ говорить оденъ тутейшій„ Лемко-москаль“ зъ сяноцкого повѣту.

Тарасъ Ферлей,
секретарь.

Зъ Bridgeport, Conn.

Не дуже маемо ся тутъ чимъ похвалити. Робота иде не дуже добре, ледви пять днѣвъ робимо въ тыждни.

Тутешнй угорскй Русины дôстали нового духовника зъ краю. Першу службу Божу мавъ 17-го Януара въ католицкôмъ костелѣ, въ бейзментѣ. Имя того духовника є Панко. Не знати чи о. Панко тутъ зôстане, бо жадавъ 59 долярѣвъ пенсіи на мѣсяць. Тутъ суть двоякй греко-католики: однй Мадяре и тй мають свою каплицю на West End а другй Русины на East End, але не маемо нѣчого. На 31-го Януара мае тутъ бути парафіяльный мітинґъ, то будемо по тôмъ щось бôльше знати. О. Панко не умѣе по руски, лишь по мадярски та словеньски.

Теод. Зубаль.

Зъ Harwood, Hazleton, Pa.

Передъ кôлькома днями загинувъ десь тутъ оденъ чоловѣкъ именемъ Гр. Довиньскій. На св. Стефана пуставъ ся до церкви, але вмѣсто до церкви зайшовъ до готелю. Тутъ упивъ ся и зачавъ такъ выробляти, що готельникъ его „перекрестивъ“ а кромѣ сего мусѣвъ ему зложити на руку 18 долярѣвъ. Вырвавшись звôдтамъ утѣкъ Богъ знае куды. Вôнъ робивъ въ майнахъ на Harwood. Хто бы знавъ де вôнъ є, нехай дасть знати на адресу:

Hazleton, Pa.
Йосифъ Яблоньскій.

Зъ Philadelphia, Pa.

Коло насъ неконче добре завязуесь, робота що разъ то планьше иде по усѣхъ фабрикахъ, трудно еи дôстати, хиба винятково въ Baldwin Locomotive Works, хотяй и тй, що давно тамъ занятй дуже часто мусять дома пересиджувати по пару днѣвъ задля браку роботы.

Рускй хлопцѣ, щобъ зарадити лиху, (якъ знаете, самотнй марнѣють грошѣ на непотрѣбнй рѣчи) беруть ся на штуку и женять ся оденъ по другôмъ. Сими днями мали мы тутъ весѣле одного зъ нашихъ патріотôвъ М. Довбенка. Кромѣ Русинôвъ були також Нѣмцѣ, Анґлики, Поляки знакомй п. и. п. Д. Всѣ забавлялись красно. Пп. Кречковскій и Хомикъ незабули при сѣй нагодѣ на А. Р. Н. Фондъ и зобрали добровôльныхъ безименныхъ жертвъ на суму $2.00.

Мы Русины філаделфійскй бажаемо бôльше такихъ весѣль, тогды и нашъ Фондъ бы зраставъ въ гору на нашу народну корысть и славу.

Гôсть.

До секретарѣвъ „Союза“!

Календарѣ „Союза“ розôслали мы декотрымъ секретарамъ „Союза“ експресомъ а декотрымъ почтою.

Кождый секретарь, котрому календарь выслано, дôставъ вôдъ насъ картку, на котрôй выдруковано чи календарѣ высланй експресомъ чи почтою.

Кождый секретарь доставши вôдъ насъ картку повиненъ сейчасъ зголоситись по календарѣ на експресъ офисъ, взглядно на почту.

Де є бôльше експресовыхъ офисôвъ тамъ треба зголоситись на Adams Express, бо найбôльше календарѣвъ выслали мы черезъ Adams Express.

Грошѣ за календарѣ треба посилати впростъ до редакціи „Свободы“. Хто пôшле грошѣ за календарѣ до касіера „Союза“ мусить намъ о тôмъ дати знати.

Всѣ календарѣ мусять бути розпроданй и грошѣ за нихъ вôдосланй найдальше до кôнця марця 1904.

Три секретарѣ, що найскорше и найбôльше календарѣвъ розпродадуть и найскорше зашлють за нихъ грошѣ, дôстануть красну нагороду.

Редакція „Свободы“.
Box 353, Scranton, Pa.

Духовна Пѣсня.

„Менѣ жь не доведи Боже хвалитись чимъ небудь, тôльки хрестомъ Господа нашого Исуса Христа, котрымъ менѣ свѣтъ роспятъ, а я свѣтови.“

Галат. VI. 14.

(На нуту: „When I survey the wondrous cross.“ Watt'sa).

На хрестъ чудный якъ я дивлюсь,
Де мôй Спаситель бувъ розпятъ,
Богатствъ земныхъ я соромлюсь
Й духъ мôй жалостю обятъ.

У Спаса я теперь принятъ,
Я миръ хрестомъ Єго надбавъ,
Котрымъ менѣ весь свѣтъ розпятъ,
А я розпятый свѣту ставъ.

Зъ свого чола, изъ рукъ, изъ нôгъ
Любовь и жаль явивъ Творець
И хтобъ терпевый знати мôгъ
Дорожчій вôдъ сього вѣнець!

Сли-бъ свѣта скарбы давъ всього,
Була-бъ се жертва ще мала
Любви той, що Христа мого
Для мене зъ небеси звела.

Переклавъ M. S.

Памятайте
на

Народный Фондъ въ Америцѣ!

Збирайте, складайте и присылайте жертвы разомъ зô списомъ жертводателѣвъ (чеки або моніордеры выписанй на имя касіера: John Glowa, Excelsior, Pa.) пôдъ адресою:

Narodnyj Fond, P. O. Box 108,
Jersey City, N. J.

Такъ само купуйте за готôвку

РУСКЙ МАРКИ НАРОДНЙ.

Чеки и моніордеры за марки выписуйте на имя: John Glowa, Excelsior, Pa. а посилайте на адресу:

Narodnyj Fond, P.O. Box 108,
Jersey City, N. J.

Доходъ зъ марокъ призначеный на Фондъ Народный въ Америцѣ! Рускй марки прилѣпляйте на паперѣ листовôмъ, на біляхъ и ковертахъ.

На всѣхъ листахъ прилѣпляйте народнй марки на другôй сторонѣ, бо на фронтѣ дае ся амер. марку почтову! Кому лежить на серци будучнôсть амер. Руси, той що мѣсяця зложить якусь жертву на „Народный Фондъ“.

О. Ник. Пôдгорецкій,
секр. Народ. Фонду.

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ є васъ лишь 5 Русинôвъ а хотѣли бысте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному секретарови S. Jadlowsky, Box 8, Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшй поясненя и припшле потрѣбнй рѣчи.

Смѣшне.

ЗУБЪ ЗА ЗУБЪ…

Панъ Н. звѣсный зô своихъ дотепôвъ на коштъ своихъ ближныхъ, хотѣвъ поглузувати собѣ на однôмъ балю зъ панны Х. дохожои вже женщины. Приступае отже до неи и каже:

— Здае ся менѣ, що вы маете троха за великй вуха, якъ на женщину…

— А вы, якъ на осла, маете троха за малй — вôдрѣзуе ся панна Х.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Ruthenian (Little Russian) Weekly published every Thursday at 209-211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two Dollars a year.

Established 1893.

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16, 1903 at the post office at Scranton, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
До старого краю на рôкъ $2.00
Въ Америцѣ на пôвъ року $1.00
До старого краю на пôвъ року ... $1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Нумеръ 787

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

Хто хоче, щобы те, що напише, было друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Скрентонъ найдальше въ Пятницю вечеръ.

Поодинокѣ числа „Свободы“ можна купити у:
A. Wasserman,
29. Clinton Str., New York, N. Y.

До всѣхъ свѣдомыхъ Русинôвъ въ Америцѣ.

Поклинъ
НА II. ВСЕНАРОДНЕ ВѢЧЕ,
котре вôдбуде ся
въ Олифантѣ, Па.,
дня 22. Февруара с. р.
т. е. на Washington's Birthday.

Братя — сыны славнои Руси-Украины!

Про вѣче въ Олифантѣ заговорило богато американьскихъ ґазетъ. Ихъ очи звернені на се, кôлько делеґатôвъ буде, якѣ будуть нарады та ухвалы та що се за нарôдъ оттѣ Русины.

Тожь злѣтайте ся рускѣ орлы. Зъ каждого плейзу, брацтва, парохіи высылайте делеґатôвъ!

День вѣча припадае въ понедѣлокъ, въ американьске свято, въ память рождества Вашинґтона.

Пріѣжджайте братя-делеґаты уже въ недѣлю по полудни, де васъ щирымъ серцемъ повитаемо.

А вы, братя-священики усѣ мусите пріѣхати. Выжь проводирѣ, вы чоло американьскои Руси! Мы мусимо бачити нашихъ вождôвъ, щобъ набрати вôдваги и силы до трудного дѣла!

Окремыхъ запрошень не пôшлемо нѣкому, бо волимо зложити бôльше на Народный Фондъ.

Се вѣче скликуемо на вôзване и за одобренемъ Головного Екзекутивного Руского Народ. Комітету.

Порядокъ на вѣчу буде оттакій:

1. О год. 8 и пôвъ торжественне богослужене.

2. О год. 10 отворене вѣча вôдповѣдною промовою и выбôръ президии.

3. Вôдчитане и евентуальне одобрене проґрамы нашои партіи.

4. Рефератъ просвѣтный.

5. Рефератъ економічный.

6. Справы церковнѣ.

7. Справоздане зъ дѣяльности Екз. комітету и внесеня членôвъ.

8. Закôнчене вѣча промовами.

По вѣчу о год. 8-ôй представлене театральне, переплѣтане декламаціями и спѣвами олифантского хору въ честь Шевченка и Вашинґтона зъ вôдповѣдною торжеству промовою.

По представленю спôльна гостина для делеґатôвъ.

Мѣсцевый комітетъ доложить всѣхъ силъ, щобы достойно приняти дорогихъ гостей.

За мѣсцевый вѣчевый комітетъ.

О. Н. Струтиньскій.	Ю. Хилякъ,
Иванъ Бекичь,	Гр. Тхорикъ,
Сем. Митренко,	Мих. Турокъ,
Ю. Фалатъ,	Кость Кобанъ,
Ив. Смакула,	П. Іжа,
П. Ющакъ,	Дан. Лепакъ.

НА УВАГУ „СВѢТОВИ“.

Хвальна Редакція »Свободы« зволить помѣстити сихъ кôлька стрѣчокъ въ своѣй часописи.

Якомусь божевôльному θ. П. стрѣлило до головы намазати въ православнôмъ „Свѣтѣ“ „исторію“ про „Калифорнійскій рай або п. Геника и Ко.“ Дурному и Панъ Бôгъ выбачить тай θ. П. выбачило-бъ ся, коли-бъ вôнъ москвофильскимъ звычаемъ за далеко не загнавъ ся та замѣсть исторіи не написавъ брехливои фантазіи. Намъ именно накидае ся згаданый θ. П. за опѣкуна та немовь-то жалуючи насъ, яко жертвы легковѣрности, кидае болотомъ на честь незвѣсныхъ ему людей, якихъ называе „Геникъ и Ко.“ Отже мы вважаемо своимъ обовязкомъ зажадати сею дорогою, щобы θ. П. або вôдкликавъ свои безличнѣ клеветы, або щобы, не обвиваючи нѣчого въ бавовну, замѣсть голословныхъ твердженъ и загальникôвъ, подавъ дѣйснѣ факты. Рѣчею ред. „Свѣта“ е довести, що-бъ сповнено одно або друге, бо коли сего не зробить, такъ дасть доказъ, що е пôдлою шматою, котра зъ розмысломъ воюе инсинуаціями.

И такъ жадаемо мы, щобы θ. П. выявивъ, коли и де „войшолъ Геникъ въ сполащеніе съ Гончаренкомъ, що Геникъ буде засылати людей на фарму Гончаренка, нѣбыто якъ на братску, тутъ они будуть задармо робити, платити имъ ничого не треба, грошѣ, якѣ у нихъ будуть, отъ нихъ отбирати и користь, яка отъ ихъ праци прійде — складати и послѣ подѣлити въ двохъ межи собою, а не межи ними и т. д.“ Жадаемо рôвножь, щобы θ. П. сказавъ вôдъ кого вôнъ про це доВѣдавъ ся.

Вымагаемо, щобы θ. П. вы явивъ тихъ двохъ—трохъ аґентôвъ Ґениковыхъ, що нѣбы то мали ѣздити по Канадѣ та заохочувати фармерôвъ до Калифорніи и хочемо, абы θ. П. выразно сказавъ котрый зъ нихъ и кому говоривъ, що въ Калифорніи е велика комуна зъ братôвъ Русинôвъ, котрѣ живуть на однôй фармѣ въ 300 акрôвъ, мають всякои худобы, роблять великѣ грошѣ etc.

Хочемо знати, котрѣ-то изъ тыхъ „простодушныхъ фармерôвъ“ попривозили изъ собою скрипки та ґітары, бо мы тими инструментами цѣлкомъ не знаемо орудовати, а про насъ же мабуть тутъ говорить ся.

Варто-бъ и се знати, якій-то такій герой приѣхавъ до Гончаренка зъ Юркомъ N... та ажь три днѣ стоявъ на кватирѣ въ хлѣвѣ. θ. П. мабуть знае его, бо препѣнь дословно записавъ его оповѣдане. Чи не бувъ се якій герой зъ бурськои войны? Юрко приѣхавъ до Гончаренка самъ а коли въ пôзнѣйшихъ часахъ и лучивъ ся на Гончаренковôмъ хуторѣ якій герой, такъ Гончаренко сейчасъ его проганявъ а не чекавъ ажь до трохъ днѣвъ. А зъ „комуны“ Гончаренко нѣкого не проганявъ анѣ жадныхъ грошей въ нѣкого за бордъ не бравъ.

Наконець просили бъ мы θ. П., щобы не ховавъ ся за иніціялы, якъ злодѣй по-за углы, але, щобы выявлявъ свое чесне (?) имя бодай тамъ, де другимъ честь вривае. Може-бъ мы ему тодѣ й дещо бôльше сказали. А тымчасомъ думаемо, що тѣ иніціялы означають θ. Подлецъ.

Якъ зъ „комуною“ было въ дѣйсности, того мы не обовязанѣ „Свѣтови“ говорити, а коли-бъ мы мали на кого поскаржити ся, то зробимо се и безъ непрошеныхъ опѣкунôвъ въ родѣ θ. П.

San Francisco, Cal. 14 сѣчня 1904.

Мир. Стечишинъ,
Ю. Сиротюкъ,
Т. Ферлей.

Важне

для дѣтей, що прислали намъ стишокъ: „Рôдна Мова“. Въ слѣдуючôмъ числѣ „Свободы“ подамо имена всѣхъ дѣтей, котрѣ надôслали сей стишокъ а також имена тыхъ, котрѣ пôсля осуду Комісіи въ сѣй цѣли выбранои, заслужили на нагороды.

Пару шудрыхъ словъ пану о. Іоану Сабовъ

греко-католическому духовному отъ другой Церкви Свят. Іоанна Крестителя во S. S. Pittsburg, Pa.

Мы нижеподписаны кураторы а випытки на Delancey инакше Adrian, Anita. а Florence плейзахъ бывающіе фарники гр. кат. Пунксутавней-Линдсейской, Па. церкви даваме Вамъ на знаемность, же мы, такъ само съ цѣлой околицѣ вѣрники съ нашыма нынѣшными церковными залежитостями а порядками, такъ изъ нашымъ отцьомъ духовнымъ Антоніомъ Мглей и изъ нашымъ дякоучительомъ Николайомъ Такачъ цѣлкомъ контентнысме. А же Вы намъ того нашего проквѣтанія а покоя святого, — котрого теперь маеме — завѣдите, котораго подъ Вами не было нѣгда, та пришлисьте ту въ 24 го Новембра въ нощи на нашъ плейзъ люди бунтовати съ тымъ, же хощете ту новую фарность и нову церковь закладувати на такôмъ мѣсцѣ, где изъ здоровымъ розумомъ мыслячій человѣкъ ани придумати не годенъ, и Вы съ Вашымъ крутарскымъ разумомъ осудилисьте, же наша околиця барзъ широка есть, та ужь на другу церковь ся треба змагати и тогды Вы къ той другой готовы будете пріјти бывати. Тать околиця наша есть дость широка, лемъ же людей не есть на ней больше, якъ кôлько Вы зохабилисьте на ней, що Вы то и добрѣ знали. Та кедь же ужь Вамъ Pittsburg і okolica его и Westi про Васъ ускы суть, зато мы не потребуеме жебы сьте до насъ вандровали. — Ужь есть то разъ дарьмо, же крутарски люде лемъ круты драги мають, и зато барзъ чудуемесь надъ тôмъ, же где малисьте очи тогды на нашомъ плейзѣ зявитися, и далисьте къ собѣ пару людей думаючихъ давныхъ свойскихъ потаемнѣ кликати и ихъ нагварьовати зачалисьте, жебы збунтовались противко нашой церкви, котру Вы сами съ 15½ процентовомъ пожычкомъ далисьте выставити, и котру Вы въ дость великихъ длугствахъ зохабилисьте, на дарьмо за 7 и пôвъ рокôвъ коло ней служылисьте, а на нарôдъ extra разпочеты то по 5—10 долларохъ намѣтовалисьте; а теперь на тоты велики длугства нынѣшный нашъ отецъ духовный изъ кураторами лемъ съ порядочныхъ мѣсячныхъ приспѣвкохъ нагаздовали, и пôдъ короткимъ часомъ майже цѣлкомъ стерли, а що есть длугства то лемъ пару людямъ и сиротамъ суть пѣнязи на ней пожычены, и такъ церковь наша лемъ Божія а наша есть ужь.

Нашлись пару люде, що куріозны были, же якъ высмотряте, та зявились къ Вамъ, але якъ учили Вашы слова а нагварьоване на недобру драгу, та Васъ про вашъ приходъ а недобру добрѣ выпсували и якъ бы черезъ облакъ вашъ скорый проскокъ свойому отцови духовному доразъ ознаймили, и зато даваме Вамъ вси отказъ ретедельный: Понеже Васъ и вашы крутарски бизнесы—учинкованія добрѣ знаме, а о вашыхъ здираньохъ не лемъ мы, але цѣла Америка знаетъ и о нихъ говорить, такъ мы ани Васъ, ани отъ Васъ нукаючого жадного духовника не будемо пріймати, якъ то уробилисьме и въ остатній случай; а кедъ Васъ зъ Pittsburg-а выганяють, та собѣ глѣдайте инде службу, бо мы Васъ ту и цѣла околиця не лемъ видѣти, але о васъ ани чути не хочемо.

Мали бы смо о Васъ еще много описувати, але зохабиме на дале кедь не покаете ся.

Dano vo Delancey, inakse Adrian, Anita, Florence a Lindsey, Pa. U. S. of America 27. Novembra 1903.

Михаилъ Мигалиско кураторъ, Стефанъ Ткачь кураторъ, Іоаннъ Шустеръ, Петро Шустеръ, Михаилъ Молнаръ, Іоаннъ Осликъ, Андрей Долякъ, Іоаннъ Лазорчакъ, Іоаннъ Комлошь, Йосифъ Нукъ, Михаилъ Дьорко, Іоаннъ Кокында, Іоаннъ Гаврилла, Іоаннъ Плавчанъ стр. Іоаннъ Фечо, Яковъ Иштванъ, Іоаннъ Бендлякъ, Іоаннъ Долякъ. Илько Дубянскій, Іоаннъ Майдакъ. Андрей Плавчанъ стр., Лешко Круцелякъ, Михаилъ Майдакъ, Гарасимъ Колодѣйчикъ, Митро Брудняхъ, Йосифъ Замбрихъ, Георгій Кунякъ, Илія Плавчанъ, Андрей Осликъ, Федоръ Югасъ, Андро Плавчанъ, Петеръ Шутякъ, Іоаннъ Плавчанъ, Михаилъ Стефанчикъ, Петро Жидокъ, Йосифъ Котуля, Іоаннъ Лешко, Михаилъ Діенешь, Андро Діенешь, Андро Лазаръ, Гавріилъ Ковалякъ, Андро Ковалякъ, Міке Калущакъ, Миколай Зурянинъ, Michael Кичура, Андро Митерко, Анди Адамъ, Георгій Яцко, Іоаннъ Балинтъ ст., Павелъ Бобаль, Стефанъ Кузма, Іоаннъ Валитъ молод., Мих. Мелничакъ, Іоаннъ Бонько, Георгій Бонько, Іоаннъ Ткачь, Мих. Гелла, Стефанъ Ясовскій, Андрей Плавчанъ, Іоаннъ Коромгазъ, Михаилъ Юрко, Іоаннъ Белей, Георгій Вишньовскій, Георгій Куранько, Петро Котуля, Лукачь Гомлякъ, Мих. Ковликъ, Стефанъ Совичь, Андро Муха, Георгій Муха, Стеф. Круцелякъ, Платко, Іоаннъ Спишакъ, Іоаннъ Ковалякъ, Георгій Гомолякъ, Стеф. Майдакъ, Іоаннъ Дубняньскій, Георгій Ковалякъ, Михаилъ Петрикъ, Іоаннъ Циберей, Іоаннъ Горнякъ, Мих. Словянъ, Йосифъ Маикъ, Георгій Словянъ, Андрей Бейрешь, Андрей Иванъ, Мих. Пойдакъ, Анд. Яцко, Стеф. Паголскій, Іоаннъ Куруцъ, Іоаннъ Словянъ, Георгій Словянъ, Стефанъ Боднаръ, Георгій Бистраи, Іоаннъ Кабестинъ, Іоаннъ Лецо, Йосифъ Лецо, Александеръ Федорко, Стефанъ Крайнякъ, Лукачь Пацакъ, Іоаннъ Колцунъ, Петеръ Квашнякъ, Мих. Гвиждякъ, Илія Шима, кураторъ.

Тото письмо подписуеме кураторы и изъ другихъ плейзохъ:

Федоръ Гаврила Іоаннъ Жыдикъ, Андро Зелинка, Петро Гаврила, Томко Мацура, Михаилъ Костикъ, Стефанъ Грицъ, Мотиль Семенъ, Георгій Гибартъ.

A. W. Calloway, Delancey, Jefferson Co. Pa. State of Pennsylvania, County of Jefferson, SS. Before me a Justice of the Peace in and for County aforesaid, personally appeared Stefan Tkacs and Mike Mihalisko, to me personally known — who being duly sworn according to the law, did depose and say: That the attached subscription list is autentic and that each name attached thereto is genuine and that they were secured in a bonfide manner. —Stefan Tkacs m. p. Mike Mihalisko m. p Sworn and subscribed to, before me, this first day of December (1903) Nineteen hundred three.

A. W. Calloway, m. p.
(P. of S.)
My Com. expires May 8. 1908.

Славна Редакціе „Свободы“
въ Scranton, Pa.

Хотя мы ниже пôдписаные кураторы а и други парафіяне Punxsutawney—Lindsey—ской Pa. церкви гр. каѳолической, не всіе прислухаеме къ вашей Организаціи, але зато осмѣлимеся къ Вамъ обернутися съ товь нашовь просьбовь, щобысьте ту приложене „открыте письмо“ про пана отца Іоанна Сабовъ гр. каѳ. духовного, прошедшаго нашего а нынѣшняго отъ 2-ой церкви св. Іоанна Крестителя въ S. S. Pittsburgh Pa., — во вашихъ новинахъ дословно выдали. Тото „открыте письмо“ отъ цѣлаго дотычнаго народа властными руками подписано есть на оригинальномъ примѣрнику, а же подписы справедливы суть, исъ присягою двохъ кураторôвъ передъ squaerom плейзу Delancey або инакше Adrian (Edron) потверждены суть. — Такый истый екземпляръ переписный того дописа препослатый былъ еще 2-го Децембря 1903 регистрованно якъ специяльный листъ въ Редакцію Американскаго Русскаго Вѣстника въ New York, яко въ Органъ нашихъ Братствъ, але еще до гнеська не былъ уверейненый въ ньомъ, на дарьмо и телеграфувалисьме и знова листъ писали регистрованый, во котрыхъ и просили и пожадовалисьме, щобы открыте письмо чимскорше было въ новинкахъ дословно выдато; але Редакторъ Американского Русскаго Вѣстника ани ся не гнулъ ани невыдалъ, а ни не далъ отказъ же коли го хоче выдати во новинахъ або же го нехоче цѣлкомъ помѣстити.

Въ Американскомъ Русскомъ Вѣстнику видиме, що съ другыхъ околицьохъ дописувательомъ по ихъ именахъ давать Редакторь отказы и пребачиня звыколь просити, же того або того чоловѣка дописъ не моголъ про даяку причину выдати; а насъ онъ не тримаетъ заслуженыма на то, жебы хоць лемъ якъ такъ на коротко отказалъ намъ, або въ новинахъ, або во письмѣ же прощо нехоче нашъ дописъ помѣстити, хоць мы ту на околицѣ 10 Братства числиме до Соединенія.

Такъ съ того слѣдуючи примушенысме на такы думкы пріити, же можетъ быти, же Редакторъ А. Р. Вѣстника сбавился до ведна паномъ О. Сабовъ, бо и допевна почувалисьме, що коли нашъ дописъ отъ народу подписаный еще ани до Редакціи А. Р. Вѣстника не былъ отпослатый, а панъ о. Іоаннъ Сабовъ (ко-

трый найвекшимъ врагомъ былъ Редакторови А. Р. Вѣстника на Johnstown-ской конвенціи Соединенія) своимъ письмомъ сперeдилъ насъ, и то чулисме, що на раты просилъ Редактора лемъ жебы даякъ не увеpейнилъ дописъ. котрый отъ насъ пріидетъ противко него съ нашой парафіи.

Такъ видится, що Редакторъ послухалъ своего давного врага и не выдалъ ани eднаго словця противко него; и такъ на нашой псотѣ двоме давные непріятели выглайхалися.

Къ открытому письму про пана О. Іоанна Сабовь, еще розповѣме то, же отъ часу 24-го Новембра 1903 вселіякы непохопны гисторіи ту поводилися а то слѣдуючи: 7-го Децeмбра знову пришелъ ту панъ о. Сабовъ, але ужъ не самъ, бо и своего друга пана отца Николая Стецовичъ съ Bradenville, Pa. на помощь притягъ.

Тогды тоты двоме духовники о розорваню парафіи нашой не могли отримати раду якъ съ 5 або 6 людми, котры люде еще и теперь не знають достаточну и справедливу причину подати тому, що прощо они пôдсили бунтованьомъ о. Іоанна Сабовъ, и же прощо бы они хотѣли другу еще церковъ и еще едного духовника ту. на близкой околицѣ мати теперь, кедъ тогды не требало того, коли ту О. Сабовъ былъ за духовника, бо насъ ту лемъ только мало людей есть якъ и передъ тымъ было, а мы не можемо таку церковь выставити — хоць бы цѣла околиця до того зауялася яки храмы то другы парафіи въ нынѣшныхъ часахъ выставлюютъ на славу Бога Всевышняго, бо церковця наша, котра съ домомъ парафіяльнымъ доведна подъ паномъ о. Сабовъ была выставена, съ 1000 долларовымъ steam heater-омъ нестояли больше, якъ 5000 доллары, и на только замала есть, же на Рождество Христово въ 1903 року съ дѣтми 409 душь было на св. службѣ, а переполнена была церковь и хорушъ съ тыми людми.

Изъ той причины наша фарность хочетъ на слѣдующе лѣто нову на хвалу Господа Бога и на вылагодне помѣщиняся людьомъ импозантнійшу церковь выставити, понеже подъ короткимъ 2½ рочнымъ учинкованьомъ нынѣшняго нашего отца духовнаго Антонія Мглей съ старого церковного длугства блиско (4000.00) чотыри тысячь долларовъ стерлося, хоць лемъ 16 долларохъ нашолъ въ готовости а (сворность) слагода по между парафіянами найлѣпше запановала и пануетъ и теперь.

Зато непохопне есть то, же прощо завился потаемно ту панъ о. Іоанна Сабовъ 24-го Новембра 1903. Такъ, якъ бы въ зимушнôмъ твердôмъ часѣ зачалобы блискатися и гырмити въ натурѣ, а не маетъ влады тверду зимну хвилю перемочи, и незнаетъ нихто допевна причину тому выгаднути и лемъ гадкають люде же можетъ быти про то або про инше; такъ и мы гадкаме, же може панъ о. Іоаннъ Сабовъ потаемнѣ нагварилъ своихъ давныхъ приверженцовъ на бунтъ и якъ выявено есть черезъ нихъ далъ покликатися ту бунтъ явно зачати и на дале обширнійше роспространьовати, и непорозумѣня между народъ хотѣти засѣяти, жебы тота наша горяча жадость — выставити изъ споенными силами новый храмъ Божій — неисполнилася, або про инакши причины а потаемны намаганя. Й якъ всегда инде, такъ и ту нашлися дасъ 6 лехкомысельные люде. котры ему сѣли на лѣпъ, на число котрымъ то гварилъ отецъ Сабовъ, же начатокъ и тôлько ужъ достъ есть.

Треба ту спомянути, що панъ отецъ Николай Стецовичъ былъ нащивити 7-го Децембра нашего отца духовнаго Антонія Мглей, где и коли пресвѣдчился изъ метрикохъ, що кедьбы наша парафія хоць на справедливы два еднакы частки роздѣлилася та тогды не вставѣ бы были люде ни церкви вишлачовати, ни духовники не мали бы съ чего выжыти; а потому съ дому съ Bradenville, Pa. писалъ листъ про духовного отца нашего, во котрѣмъ пребачиня просить, же ту былъ, и же таку велику несправедливость робити видѣлъ противко нашой церкви и высловился же онъ лемъ преведженый былъ, и що онъ таке лехкомысельне намагане нехочетъ потпоровати, и кедь бы дашто на далей сталося ту та онъ въ тôмъ не будетъ участный.

По тыхъ то всихъ удалостяхъ еще тотъ легкомысельный штихличъ стался, же на долину за Adrian (Edron) плейзомъ лежащую, где вшиткихъ 6 нашыхъ людей бываетъ (котры люде тамъ на чужѣмъ лотѣ сполечно на участины за 200 доллары на подобу фармерской школкы, съ двома облачками на слупохъ едну галку выставили прошлаго лѣта, котру галку во осени на малы сполковы забавы хосновали, и котры люде пана О. Сабовъ во бунтаціи подпоровали зато, жебы даякъ съ той галкы ведля обѣцунку О. Сабова церковечку свою подъ облаками мали) — отъ отцохъ Іоанна Сабовъ и Ѳеофана Обушкевичъ съ Carnegie, Pa., якъ почувати, былъ выпослатый 24-го Децембра 1903. еденъ духовникъ, котрый похаджатъ съ Галичины (имено его ведля почуваня есть о. Гостинскый), котрый на римкае. Хрисмасъ и 27. Децембра въ недѣлю въ той галкѣ службы святы отправльовалъ, а понеже изъ цѣлой околици больше парафіянохъ не удало ся звести и къ той галки приключити, онъ въ тихости позберался и отшелъ отъ тамъ якъ почувати къ о. Ѳеофану Обушкевичъ до Carnegie, Pa. хоць была гутка потаемнѣ по между народъ пущена, же хоць тотъ духовникъ до рока не буде мати доходкохъ, зато тоты духовники котры его ту послали вытримаютъ его съ пѣнязми.

Та теперь ужъ розумиютъ Eleonorski, Pa. и съ другихъ плейзохъ вѣрники, що О. Іоаннъ Сабовъ надъ товъ церковьовъ при котрой за 7½ роковъ служилъ вымститися ужъ тогда хотѣлъ, коли на ихъ плейзѣ остатній разъ литургію отправлялъ и отъ тады малъ ужъ отходити въ 1901-омъ року въ Питсбургъ, бо за своего наслѣдника О. Евгенія Волкая его родака нехотѣлъ народъ пріяти и имъ (Eleonorskim) такъ говорилъ, що Пунксутавней Линдсейска церковъ не будетъ больше ихъ подпорованье пожадовати и же лѣпше зробятъ, кедь съ другимъ плейзомъ спосно едну каплѣчку выставлять, а духовника собѣ приклѣчуть къ ней. Огъ безсчестна вымсто, кедь ты еще такому серце зауймешь котрый бы малъ народу на добрый примѣръ служыти.

Нехочеме мы съ тыми нашими дописами другихъ нашыхъ отцовъ духовныхъ оскорбйовати, огнѣвати а споневажовати, бо мы ихъ съ нашимъ облюбленнымъ духовникомъ всихъ уцтиме а любиме; а еднакъ не можеме нашъ сердечный боль задусити надъ тымъ, же правѣ тотъ духовный будетъ нашей церкви найвекшимъ врагомъ, котрый ю зачиналъ, выбудовалъ и натрапился коло ней и 7½ роки служилъ въ ней; тать много хыбохъ и кривдохъ малисме съ отца Сабова, але на только не думалисьме, же съ него еще и такое выстанетъ, и такъ не чудуемеся теперь, кедь на едномъ мѣстѣ предъ больше людми высловился, же онъ нашу фарность мусить розбити.

По отходу того духовника обывателі т. зв. „Spendley" долинки во часъ рождественныхъ святокъ въ нашей церкви съ векшой стороны участь брали и зато такъ указуется, якбы они ужъ охабили легкомысельны намаганя и же уже вымклися съ подъ плыву нездороваго, но понеже спомянута бунтація безъ всей важной причины, а безъ вѣдомости большинству народа хотѣла векшу ролю загаити себѣ, зато мы якъ присяжны кураторы нашой церкви а парафіи собѣ за повиность береме тоты рядки справедливо дописаны для охороны нашей церкви всѣмъ людьомъ для розвагы смѣло выявити и на знаемность дати, жебы и другы люде съ того собѣ поучиня брали и научилися сгоду а любовъ миловати и же якъ мають отъ баламутохъ варовати ся и якъ отъ баламутникохъ боронитися хоць бы еденъ або другій баламутникъ духовникомъ былъ.

О тыхъ всихъ залежитостяхъ подалисме скаргу нашему Апостольскому Визитаторови.

Оставаме съ поздравеномъ всимъ читателемъ тыхъ пару рядкôвъ.

Дано во Lindsey, Pa. съ мимораднoго метингу церковной рады 17 Января 1904.

John Zidik, Stefan Hrycz, Elijas Sima, Michael Michalisko, Thomko Maczura, Stefan Tkacs, Peter Havrilla, Andro Zelinka, Matis Szeman, Georg Gibart, cekovni kuratore.

Що чувати въ свѣтѣ.

СТОРОННИКИ и прихильники конґресмена Герста, властителя трехъ найбôльшихъ дневникôвъ въ Америцѣ и звѣсного ворога тростôвъ, розпочали сильну аґітацію, щобы выхлопотати для него номінацію на президента Сп. Державъ. Народъ, о скôлько можь було доси змѣркувати, бувъ бы радый тôй кандидатурѣ, бо конґресменъ Герстъ мавъ вже неразъ нагоду доказати дѣлами, що вôнъ бажае знищити найбôльшихъ гнобителѣвъ американьского народа — тросты, а народови въ сe грай, за те тростовичѣ боять ся кон. Герста, мовь чортъ свяченои воды, тому порѣшили за всяку цѣну недопустити до его номінаціи. Чи имъ поведе ся въ ихъ змаганяхъ, увидимо по головнôй конвенціи демократичнои партіи, котра вôдбуде ся незабаромъ въ Ст. Луисъ, Мо.

—

КОМІТЕТЪ конгресу для справъ робôтничихъ розпочне дня 4. лютого дебаты надъ білемъ сенатора Гіла. Сей біль е дуже важный для американьскихъ робôтникôвъ, а то тымъ именно, що домагае ся введеня 8-годинной добы працѣ при всѣхъ державныхъ роботахъ и працяхъ, котрî правительство вôддае въ руки контракторôвъ. Сенаторъ Гілъ поставивъ его въ конґресѣ пôдъ напоромъ зъорґанізованыхъ робôтникôвъ и поступовыхъ людей въ загалѣ. Наколи-бъ введено систему 8-годинной добы працѣ при державныхъ роботахъ, такъ згодомъ и прочî робôтники схочутъ сего самого и зъ бôльшою енерґією возьмуть ся до борбы. Теперь ходить о починъ.

—

МИНУЛОГО тыжня розпочала ся въ Индіянополисъ, Инд. 15-та зъ ряду конвенція великои орґанізаціи „Сполученыхъ углекопôвъ". На конвенцію зъѣхало ся загаломъ поверхъ 1000 делеґатôвъ, зъ усѣхъ сторонъ Сп. Державъ, щобы порадитись якъ полѣпшити свою долю. Головными точками нарадъ е питане якои тактики придержувати ся въ борбѣ зъ капіталомъ, заповѣджена капіталистами обнижка платнѣ майнерôвъ въ Пенсилвеніи, Илинойсъ, Мічіґанъ та Огайо и великій страйкъ углекопôвъ въ Колорейдо.

Изъ звѣту ґенерального секретара выходить, що орґанізація числить теперь 330 тысячь членôвъ. Майно орґанізаціи выносить загаломъ 1 міліонъ 120 тыс. 137 долярѣвъ въ готôвцѣ, яка лежить въ розличныхъ банкахъ. Фонды для пôдмоги страйкерôвъ дôйшли до сумы 308 тысячь 780 долярѣвъ.

Страйкуе теперь 14 тысячь членôвъ орґанізаціи — зъ того 10 тысячь въ Колорейдо и другихъ западныхъ державахъ, а 4 тысячѣ на сходѣ. Всѣхъ страйкерôвъ пôддержуе орґанізація матеріяльно и морально.

Нарады конвенціи мають скôнчити ся завтра, себто 29 с. м.

—

КУБАНЬСКІЙ парляментъ потвердивъ оногды торговельный договôръ изъ Сп. Державами, а також принявъ законъ, якимъ мала бути привернена дрôбна льотерія на Кубѣ, котру було знесло американьске правительство. Президентъ Пальма вôдмовивъ одначе своеи санкціи на сю послѣдну ухвалу, бо мовлявъ, дрôбна льотерія се ошука и здирство легковѣрныхъ горожанъ, тому нѣяке чесне правительство не повинно еѣ пôддержувати.

—

РЕВОЛЮЦІЯ въ Уруґвай вже подавлена. Телеґрамы зъ Монтевідео звѣщають, що коло мѣста Илескасъ правительственна армія окружила головнî силы ворохобникôвъ и розбила на прахъ. Въ борбѣ погибло кôлькасоть людей, а головный проводырь повстанцѣвъ, ґенералъ Сарайва, бувъ тяжко раненый. Въ другôй битвѣ, котру зведено близь мѣсточка Мансавіляра, такожь поборено ворохобникôвъ.

—

ПОСЛѢДНÎ вѣсти говорять, будьто-бы спôръ мѣжь Японом и Росією увôйшовъ рѣшучо на мирову дорогу. Заява царя, що вôнъ бажае мира, здѣлала въ Японіи якь найлѣпше враженѣ и спонукала японьске правительство до мировыхъ переговорôвъ. Також Анґлія и Францiя мали причинити ся до помиреня закукурѣченыхъ суперникôвъ.

Росія не дала ще вправдѣ вôдповѣди на послѣдну ноту Японіи, але е надѣя, що супротивъ мирного настрою царя буде она зладжена по гадцѣ сторонництва мира.

Французкî и анґлійскі часописи увѣряють, що оба суперники перестали вже зброѣти ся, а мара вôйны на далекôмъ сходѣ щезае и розпливае ся, немовь густа мрака передъ лучами сонця. Сказано, вôйны не буде. Доказомъ сего е свѣтова ґелда, на котрôй курсъ російскихъ и японьскихъ паперôвъ пôшовъ значно въ гору.

—

ЦАРЬ Микола II. тямить всегда за своихъ вѣрныхъ слугъ та дорадникôвъ, котрî гнетуть народъ, ширять терорь и сіють темноту. Ось и сими днями вôдзначивъ вôнъ двохъ найбôльшихъ назадникôвъ, — Победоносцева, прокуратора „святого Синода" и міністра правосудія, Муравева. Першій зъ нихъ одержавъ ордеръ св. Андрея, а другій власноручне письмо царя зъ подякою за „вѣрну службу и совѣсне повнене своихъ обовязкôвъ."

И най теперь хто надѣе ся добра въ Росіи!

—

НѢМЕЧЧИНА еще не подавила повстаня Готентотôвъ въ полудневôй Африцѣ. Телеґрамы звѣщають, що послѣдными днями збунтувало ся сильне племя Ґерерôвъ, зъ краю Дамэры и сильно доскулюе Нѣмцямъ. Богато нѣмецкихъ осель знищено и зрôвнано зъ землею, а деякимъ ґарнізонамъ въ глубинѣ краю грозить заглада. Число ворохобникôвъ выносить 60 тысячь.

Для подавленя повстаня выслано оногды зъ Нѣмеччины кôлька тысячь свѣжого вôйска.

—

ПРИ послѣдныхъ выборахъ до союзного парляменту Австраліи побѣдили робôтники. Мають они теперь таку силу въ парляментѣ, що тамошне правительство мусить числити ся зъ ними.

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. секретаря.....Вас. Гришко SCRANTON, PA.
Заст. касіера.....И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:

М. Турокъ.....Priceburg, Pa.
Мих. Пачута.....Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ.....Jersey City, N. J.
Мих. Грацовъ.....McKeesport, Pa.
Андрей Добошъ.....Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ.....Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:

Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валявскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:

о. Н. Підгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчѣвъ, 140 Essex Str.
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центôвъ на мѣсяць Союзъ платить 600 доляръвъ посмертного за мужа, а 300 долярôвъ за жену и другй запомоги въ разѣ инныхъ нещасных выпадкôвъ.

Въ Союзѣ можете убеспечити вашй дѣти за танный грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ достанете больше якъ деинде.

УПОМНЕНЄ!

П. Секретарѣ!

Пригадую § 9 статутôвъ „Союза“, на пôдставѣ котрого члены приступаючи до „Союза“ а маючи высше 40 лѣтъ мають до трохъ мѣсяцѣвъ по вступленю предложити менѣ метрику уродженя.

С. Ядловскій.

Стефанъ Кобанѣ секретарь бр. св. О. Николая въ Manown, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 22. Приѣхавъ до Америки 8 лѣтъ тому назадъ. Бувъ секретаремъ въ „Соединенію“ черезъ 3 роки, опôсля 1903 р. задоживъ вôддѣлъ Союза, въ котрôмъ до 0ктобра було 24 членôвъ. Въ Октобру записавъ 26 новыхъ членôвъ. Братство числить теперь 67 членôвъ. Стеф. Кобанѣ походить зъ Радоцины, горлицкого повѣту, має лѣтъ 27. Має сторъ и бучерню на спôлку зъ Васильомъ Драньомъ въ Чарпои. Ст. Кобанѣ знають всѣ якъ справедливого чоловѣка и доброго Русина, отже повинни его пôдпирати.

— Хочете, щобы вашй грошѣ безпечно и скоро були высланй до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Washington St. New York, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

АННА КУЧАРЪ, жена Василя, члена Р. Н. Союза вôддѣлъ 40 въ Scranton, Pa., упокоила ся 1. Януара 1904.

ИВАНЪ МАЦОЛА, членъ Р. Н. Союза вôддѣлъ 32, въ Trauger, Pa., упокоивъ ся 6. Януара 1904. Покôйный походивъ зъ Угоршины, села Терново, Шарошъ; до Союза належавъ вôдъ Августа 30 1903, полишивъ жену.

Вѣчная имъ память!

Ч. 250. КВИТЪ $100.00 на сто долярôвъ, котрй я пôдписаный отримавъ яко надзвычайну запомогу за утрату взроку ока зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

New York, N. Y. Jan. 16 1904.
Иванъ Зущакъ.
СВѢДКИ: А. Корпанъ, Андрей Кашеньскій,
Ю. Пôдсадочный, секретарь, (вôд. 69) — А. Гречухъ, предсѣдатель.

До вѣдомости членамъ и мѣсцевымъ секретарамъ „Р. Н. Союза“.

1. Тôлько члены платячй 70 центôвъ на мѣсяць мають право достаовати „Свободу“ безплатно.

2. Тôлько тй жены, що платять на цѣле посмертне а ихъ мужѣ не належать до „Союза“ мають право доставати „Свободу“.

3. Жадныхъ змѣнъ адресôвъ вôдъ поодинокихъ членôвъ „Союза“ не принимаемо. Всякй адресы або змѣны адресôвъ мають намъ засилати тôлько мѣсцевй секретарѣ а нѣхто инній.

Редакція.

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. Петра и Павла въ Ґленъ Лайонъ, Па., вôддѣлъ Р. Н. Союза 27, буде принимати новыхъ членôвъ въ Януару и Февруару 1904 по $3.00 вступного.

Андрей Живицкій, предсѣд., Павло Капець, секретарь.

БРАТСТВО

Успенія Пр. Богородицѣ въ Cross Fork, Pa. буде принимати въ Януару 1904 новыхъ членôвъ до братства за $1. вступного а до Союза пôсля статутôвъ. Мітинґи вôдбуваютъ ся въ першу недѣлю по 20-тôмъ кождого мѣсяца точно о 2-ôй годинѣ пополудни.

Теодоръ Панцьо, секретарь.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Perth Amboy, N. J., що належить до Р. Н. Союза, буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Януару безъ вступного.

Кузма Шкуратъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Minersville, Pa., вôддѣлъ Р. Н. С. 78, выбрало слѣдуючій новый урядъ на рôкъ 1904: Васко Крамаръ предсѣдатель, Гр. Беньо секретарь, Андр. Тернавчакъ пôдпредсѣдатель, Павло Пивоваръ записникъ, Яцко Гербутъ касіеръ, Ст. Семанчикъ дозорця касы, Митро Котляръ дозорця хорыхъ, Илько Барицкій дверникъ.

Гр. Беньо, секретарь

ТОВ. „ЗАПОРОСКА СѢЧЬ“ въ Ню Йорку устроює вечерокъ въ Суботу дня 6 го Лютого 1904 въ гали Гармонія ч. 46 Ave A.

Вступъ вôдъ особы 25 центôвъ. Початокъ точно о 7-ôй вечеръ. За доборову музыку и добру забаву ручить КОМІТЕТЪ.

— ДНЯ 10 сѣчня 1904 вôдбувъ ся рôчный мітингъ братства св. Йоана Хрестителя въ Травґеръ, Па. По вôдобраню грошей вôдъ членôвъ приступлено до выбору нового уряду на рôкъ 1904. До нового уряду увôйшли слѣдуючй члены: Александеръ Семаницкій предсѣдатель, Илько Адамъ пôдпредс., Павло Дзибанъ касіеръ, Михаилъ Ющакъ секретарь, Василь Смаржъ письмоводитель, Якимъ Копцалъ капітанъ, Николай Ротко хорунжій, о. М. Балоґъ, Дмитро Мадярій и Петро Адамъ контрольоры братскои касы. По выборѣ урядникôвъ вôдспѣвано новому урядови „Многая лѣта“ и кождый веселый пôшовъ до дому. М. Ющакъ.

Кожде братство

повинно мати книжку для опѣкуна хорыхъ, одну або больше, для записованя коли, хто захоровавъ и якъ довго бувъ хорый. Таку книжку можете дôстати въ Ред. „Свободы“. Одна коштує доляра. Грошѣ присилайте напередъ.

SVOBODA
Box 353, SCRANTON, PA.

БРАТСТВО св. Йоана Хрестителя

въ Олифантъ, Па. в. Союза 3. заложене 1889 року. Числить членôвъ около 400.

Мітинги вôдбуваютъ ся въ мѣсцевôй рускôй школѣ кождои першои недѣлѣ по першôмъ. Урядъ: Ю. Хилякъ предсѣд., П. Гижа заступникъ, О. Ковтко секретарь, Ю. Кретъ заступникъ, Ст. Френчко мол. касіеръ, контрольна комісія: о. Н. Струтиньскій и М. Паздрій, опѣкуны хорыхъ на Олифантѣ: И. Гавранъ, на Грасаѣ: Ив Сембратъ, на Антаріо П. Челакъ, на Ричу Ос. Возиякъ, капітанъ Д. Лабовскій, Ст. Шкирпанъ заступникъ, господарь Д. Левканъ, хорунжій И. Снакула. Секретарь „Союза“ М. Паздрій.

Календарь Р. Н. Союза на рôкъ 1904.

се така книжка, котру не лишь кождый членъ Союза, але кождый американьскій Русинъ повиненъ мати.

Въ Календари Союза кромѣ многихъ пожиточныхъ и цѣкавыхъ рѣчей знайдете такожь 20 прекрасныхъ образкôвъ.

Цѣна лишь 25 центôвъ.

Календарѣвъ безъ грошей не высилаемъ.

Руско-англійскій

провôдникъ (тлумачь) буде готовый доперва въ половинѣ Февруара 1904 а то зъ тои причины, що друкарня наша мала дуже много иншихъ робôтъ, якй мусѣла на часъ выкôнчити. Просимо провôдника теперь не замовляти доки не буде готовъ а тыхъ що вже замовила его и прислала грошѣ, просимо, щобы почекали. Провôдникъ буде коштувати 50 центôвъ зъ пересилкою. Кромѣ провôдника выйде рôвночасно таковъ Руско-англійскій словарець, що буде коштувати 20 центôвъ.

НОВИНКИ.

— НАЙШЛИ дестилярню горѣвки замѣсть вулькана! Недалеко гôрскои оселѣ Мургедъ, въ Кентоки, вôдкрыли доохресни жителѣ, що зъ вершка одной горы выбухає що ночи огонь. Наслѣдкомъ сего нôвшовъ мѣжь ними страшенный переполохъ, бо всѣ гадали що на горѣ повставъ вульканичный кратеръ. Коли одначе вôдважнѣйшй вылѣзли на вершокъ горы, щобы подивити ся на новый кратеръ и провѣрити небеспеку, пересвѣдчили ся, що не бувъ се вульканъ, але тайна горѣвчарня. — „Штудерні“ фабриканты тайнои горѣвчарнѣ або якъ ихъ называють въ Америцѣ „муншайнеры“, робили ночами „віску“, на вершку горы и зводили походивъ огонь, який такъ настрашивъ фармерôвъ. Коли „муншайнеры“ пôзнали, що ихъ вôдкрыто, сейчасъ повтѣкали.

— ДѢЛО божевôльнои. Жѣнка робôтника Артура Освальда зъ Овкландъ, Н. Дж. збожевôлѣла онодгы и пôдчасъ неприсутности мужа вôдрѣзала голову свому 8-лѣтному сынкови тай свому псови. Опôсля привязала голову хлопчины до туловища пса, а песячу до хлопячого и побѣгла похвалити ся своимъ дѣломъ передъ сусѣдами. Божевôльну звязано и вôдставлено до заведеня для божевôльныхъ.

— НОВУ греко-кат. церкву побудовано въ Гомстедъ, Па. Церква стоить на гарнôмъ мѣсци (при 10-тôй улици) и коштувала разомъ зъ парохіяльнымъ домомъ 90 тысячь долярѣвъ. Сумно лише, що церкву посвящавъ айришскій бискупъ при участи латиньского духовеньства, бо е се доказомъ, що вже записанѣ на Айриша. — Посвячене церкви вôдбуло ся передъ лат. новымъ рокомъ.

— ПРЕЗИДЕНТЪ Рузвельтъ принимавъ онодгы у себе д ра Оскара Радвера, Румуна, котрый заложивъ ся, що обôйде пѣхотою цѣлу землю. Доси обôйшовъ вже Европу и Азію, а теперь має звидѣти Америку Австралію и Африку. Цѣла подорожь має тревати 8 лѣтъ.

— СЛАВНЫЙ норвескій письменникъ Бернзонъ, надôславъ до редакціи „Ruthenische Revue“ таке письмо: „Вп. Пане! Чудую ся надъ Вашими заходами. Зъ усѣхъ починôвъ теперѣшного часу Вашь выдае ся менѣ найбôльшимъ! Трійцять міліонôвъ Русинôвъ двигнути до національнои свѣдомости, щобы скинути столѣтне ярмо, — щось такъ великого мусить одушевляти! Вôдъ коли я свѣдкомъ сего, (а я не знавъ нѣчо про Русинôвъ, поки не дôставъ „Рутеніше Ревю“), мое жите стало ся богатшимъ, моя надѣя въ людкôсть певнѣйшою. Стежу кожде слово. Оно-жь таке нове, свѣже, справедливе, — оно чаруе. Поздоровляю Васъ и Вашу благородну працю!“.

Бернштйєрнъ Берзонъ.

Якъ звѣсно, руску часопись „Ruthenische Revue“, выдають нашй патріоты въ нѣмецкôй мовѣ, щобы поинформувати свѣтъ про справы Русинôвъ-Украинцѣвъ и, якъ бачимо, ихъ праця не дарма.

— РАДУЙТЕ ся Канадійцѣ и Арґентинцѣ!.... Россійскй часописи звѣщають, що 40 тысячь жидôвъ зъ Бесарабіи має поѣхати сеи весны до Канады и Арґентины. До вынайденя мѣсця на поселене выслано кôлькохъ повновласникôвъ, а мѣжь тыми жиды выпродують вже свое нерухоме майно.

— ЕКСПЛЬОЗІЯ парового котла лучила ся въ тракарни Г. В. Мерша, въ Меністі, коло Тюстинъ, Міч. при чôмъ погибло 6. робôтникôвъ, а 4. зôстало поране볍ыхъ.

— ПРИЯТЕЛЬКА робôтничои клясы, панѣ Джонсъ, звѣсна мѣжь робôтниками пôдъ назвою Модеръ Джонсъ, лежить въ Трінидетъ, Коло. тяжко недужа на запалене легкихъ. Лѣкарѣ сумнѣваютъ ся, чи вдасть ся удержати еѣ при житю.

Переписка Редакціи

И. Шкр........ N. Y. Два згаданй стихи Руданьского були вже друкованй въ „Свободѣ“.

Клопоты кума Софрона.

Въ салонѣ скрипки квичали,
Басы ревѣли, що ажь страхъ,
Хлопы, бабы й дѣвки гуляли,
Бо все було при грошахъ:
Бо то була пейда, всьо було охочо
Виска ся пила, пиво розливалось,
Кождый кричить пити, склянками
турком
А салоніста звиваесь за баровъ.
Лишь я сидѣвъ и гваривъ
До кумы Матроны,
Коли крикнувъ Ваньо крикнувъ:
— Тритуєшь, Софроне?
Днеська була твоя пейда,
Трийцять взявсь талярôвъ,
Можебысь намъ якій квотеръ
На фунду вышмаривъ?
— Не буду вамъ фундовати
Кравчики милй,
Бо лестъ пей-дей містеръ скверъ
Порадку навчили.
Забулисьте якъ по пейдѣ
Я ту влѣзъ до вуика?
Якъ ты Ваню скакавъ мадяръ,
Спѣвавъ, кричавъ, гукавъ?
Якъ я крикнувъ: всѣмъ фундую!
На тритъ давъ доляра,
Потôмъ зъ кумовъ Ф....кою
Гулявемъ мадяра?
Тямишь якъ посперечались
Мы помѣжь собою,
Якъ ты втавъ мя а я впавъемъ
Комѣть головою?
Ты й то тямишь якъ я пôзно
Домôвъ йти пустивъ ся,
Та за вузкій бувъ щось сайдвокъ
Въ дичу-мъ опинивъ ся.
Може бувъ-бымъ и загибъ
Въ тôмъ дичу до рана,
Але Богъ змилосердивъ ся
Нагнѣсъ полісмана.
А знаєте въ полісменомъ
Де я опинивъ ся? —
Не далеко, у скваєра,
На скваєрт офисѣ.
Ой судилижь, не питали,
Що то пôдъ недѣлю,
Пять долярôвъ вылупили
И впхали до джелю.
Якъ у джелю пробудивъ ся
Зôтхнувъемъ глубоко,
Ковтъ подертый, калапъ чорта взявъ
Щей пôдбите око.
Вы знаєте, якъ пся мати
Зъ джелю въ нôчь нагнала,
Якъ мя стара макогономъ
Дома привитала?
Не могу вамъ росказати
Усеѣ недолѣ,
Кôлько разы макогономъ
Дôставъ по маґолѣ...
Тожь гуляйте кравчики,
Гуляйте и пийте
А я мушу до старои
До дому спѣшити.

Д. С.

— Хочете безпечно и скоро заѣхати до старого краю, або спровадити родину зъ краю, купѣть собѣ шифкарту вôдъ John-a Nemeth-a, 457 Washington St New York, N.Y.

Хто выбирає польскихъ пановъ послами въ Галичинѣ.

Зъ „Комара“.

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє наперéдъ.

ДЕ ЄСТЬ?

Янко Копачь въ Андрѣєвки въ Галичинѣ. Мешкавъ въ Шамокинъ. Донести на адресу:

Mr. P. Tугpaк,
34 John St. BAYONNE, N. J.

РУСИНЪ

лѣтъ 35, скôнчивъ 7 клясъ ґімназіяльныхъ, говорить и пише по руски, польски, нѣмецки, румуньски — шукає мѣсця. Близшій информацій въ редакціи „Свободы“.

ВСЯЧИНА.

СВѢТЪ ВЪ ЧИСЛАХЪ.

— Мѣсто Римъ має загаломъ 449 міліонôвъ лірôвъ довгу.

— Въ Сп. Державахъ є 800 муринôвъ лѣкарами, 300 адвокатами 30 тысячь учителями.

— Славный анґлійскій ґеольоґъ, Сиръ Едвардъ Фрей, доказує, що вôдъ перших проявôвъ житя на кули земской минуло що найменше 450 міліонôвъ лѣтъ.

— Російске правительство выдало доси на окупацію Манджуріи поверхъ 300 міліонôвъ долярѣвъ.

— Дневники въ Сполученыхъ Державахъ зъуживають рôчно около 100 міліонôвъ фунтôвъ паперу вартости 29 міл. 197 тыс. долярôвъ.

— Турецкій султанъ має рôчно около 30 міліонôвъ долярôвъ выдаткôвъ.

— Въ Сп. Державахъ находить ся теперь около 40 тысячь Японцѣвъ.

— Минулого року вродило ся въ краю Фльоридѣ помаранчь вартости 2 міліонôвъ 500 тысячь долярôвъ.

— Въ столици Нѣмеччинѣ — Берлинѣ є 2 тысячь 562 лѣкарѣвъ. Оденъ лѣкарь припадає тамъ на 734 жителѣвъ.

— Черезъ цлову комору въ Ню-Йорку ввезено 1903 року до Сп. Державъ за 27 міл. 300 тысячь долярôвъ діяментôвъ.

— До Анґлии спроваджено м. р. 85 и пôвъ міліонôвъ фунтôвъ тютюну.

— Найбôльшій и найгарнѣйшій зелѣзничій дворець на цѣлôй земли будують спôльними силами розличнй зелѣзничй товариства у Вошінґтонѣ. Єго будова буде коштувати 13 міліонôвъ долярѣвъ.

— Число політичныхъ процесôвъ въ Росии выносило въ 1900 роцѣ 1036, а въ 1901 р. 1105. Число обжалованыхъ выносило въ тôмъ самôмъ протягу часу 4860.

— Якъ выказує статистика ню-йорской поліціи минулого року було караныхъ въ тôмъ мѣстѣ 1000 особъ за розличнй злочины — найбôльше за злодѣйства. Вкрадено тамъ загаломъ рѣчей вартости 5 міліонôвъ долярѣвъ.

ВЫНАХÔДЪ ДОМІНА.

Гру въ доміно вынайшло двохъ монахôвъ монастыря на Монте Кассіно передъ 300 лѣтами. Одного дня продумували жителѣ того монастыря надъ тымъ якъ бы то они проводили якъ найпріятнѣйше часъ вôдпочинку безъ нарушеня обѣту мовчанки. Въ тôмъ впало двохъ монахôвъ на гадку бавити ся чотирогранными камѣнями, котрй они показували собѣ и укладали въ певнôмъ порядку. Той, що выгравъ, звѣщавъ про се свого партнера въ той спосôбъ, що выповѣдавъ тихимъ голосомъ початковй слова вечѣрнои молитвы, котрй звучать: „Dixit Dominus Domino meo“ (Сказавъ Господь мому Господеви). Нова гра подобала ся всѣмъ и зôстала принята въ спись дозволеныхъ розрывокъ. Она найшла приклонникôвъ также и поза мурами монастыря, а нарôдъ упросивъ собѣ монастырску формулку на „доміно“ и сю назву надано цѣлôй грѣ.

ОРЕЛЪ И ВОРОНА.

(Байка Езопа).

Орелъ кинувъ ся высоко зъ воздуха на ягнятко, зловивъ его въ свои когтѣ тай понѣсъ безъ нѣякого труду.

Видѣла се ворона, а що она вважала ся такъ сильною якъ орелъ, тай давай нападати на барана. Однакъ дарма силкувалась пôднести его; она не то не могла нѣякъ пôднести его, але на добавокъ такъ запутала ся въ его вовну, що навѣть самôй годѣ було вôдлетѣти. — А коли побачивъ пастухъ, якъ она трѣпоче ся, зловивъ еѣ, пôдтявъ крила тай давъ своимъ дѣтямъ на играшку.

Ай, ай — кричали врадуванй хлопцѣ — якъ называє ся той птахъ?

— Ще передъ годиною — вôдповѣвъ батько — вважавъ ся вôнъ орломъ, але небаромъ мусѣвъ пересвѣдчити ся, що є лише нужденною вороною.

— Такъ и людямъ лучае ся частенько въ житю.

КНИЖКИ

!ПО ЗНИЖЕНÔЙ ЦѢНѢ!

Антоній и Клеопатра	75
Альманахъ	50
Баґнітки	10
Вôзникъ Геншель	75
Метелики	50
Мôй измарагдъ	100
Матеріялы до украиньско-рускои етнографіи (3 томы) по	100
Монографія Костомарова	50
Манифестъ комуністичнои партіи	20
На добродѣйнй цѣли, комедія	35
Новй и перемѣннй звѣзды	5
Національне питане въ Норвегіи	5
Нетлѣ	25
Нагула	10
„Наука“ рôчникъ зъ 1878 р.	3.00
Начала физики	10
Наша родина	50
Оповѣданя Коцюбиньского	10
Орися	5
О еміґраціи	10
О торговли	5
О новыхъ податкахъ	10
О опѣкунахъ и кураторахъ	10
Омелько Цуциня	20
Образки зъ природы	5
Партійна політика и мораль	25
Повѣсти Нечуя	100
Старый Єфремъ	10

(Дальше буде.)

Повысшій книжки маємо тôлько въ однôмъ або двохъ примѣрникахъ, длятого просимо замовляти сейчасъ.

Сй книжки, котрй нинѣше списанй можете всегда дôстати!

Американьскій шляхтичь	15
Абу Касимовй капцѣ	30
Апостолы и Евангелія	35
Библія велика	50
Библія мала	30
Букварь рускій	25
Богъ Надежда	100
Весела книжочка зъ образками	30
Граматика руска	25
Де що про звѣрята	30
Друга китичка для малыхъ дѣвчатъ	10
Дослѣды зъ поля статистики	10
Дядько Дмитро, оповѣданє про се куды идуть нужицкй грошѣ	10
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що зъ історіи російской православнои місіи въ Америцѣ	10
Дорога до свѣдомости	10
Енеїда Котляревского	50
Записки школяра	20
И мы въ Европѣ	10
Коляды	20
Кльод Ґе	5
Карбы	25
Календарь „Союза“ (1903)	25
Казка про жида	10
Канадійска Русь	10
Кормъ душѣ	100
Конституція Сполуч. Державъ	10
Лисъ Микита	50
Малый Робинзонъ	10
Микола Палкинъ	10
Микола Костомаровъ	5
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	15
Оповѣданя для дѣтей	20
Оповѣданя Стороженка	10
Оферма	10
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя С. Макара	15
Пѣснословець	50
Пригоды Донъ-Кихота	40
Повѣсти Федьковича	20
Поезіи Шевченка	1.25
Про вôдступник. вôдъ рос. православія	10
Павуки та мухи	2
Псалтирь великій	300
Псалтирь меньшій	100
Pid Krestom	100
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Рыболовы, оповѣданя Ковалева	75
Рускій спѣваникъ	40
Ревізоръ зъ Петербурга	30
Русины пряшôвскои епархіи	35
Судный день	50
Словаки чи Русины?	25
Стежечка въ рай	50
Тарасъ Шевченко	15
Тымко Гаврилюкъ	15
Хлѣбъ душѣ	1.00
Читанка друга	25
Читанка трета	40
Читанка четверта	50
Шейкспіръ въ повѣстяхъ	10
Яблочникарь, комедія	15
Якъ повставъ свѣтъ?	15

(Дальше буде.)

Замовляйте тôлько тй книжки, котрй бачите въ послѣднôмъ числѣ „Свободы“.

Всѣ попереднй списы и цѣнники книжокъ суть неважнй.

Зъ замовленями посылайте и грошѣ.

Пишѣть выразно.

Замовлень на суму менчу якъ доляра не приймає ся.

Почту мы оплачуємо.

Адресъ:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Книжки повысше выписанй высилаємо сейчасъ по одержаню замовленя.

КУПУЙТЕ!

КНИЖОЧКИ для записованя мѣсячнои колекты и другихъ жертвъ на вашу школу, церковь, плебанію и т. д. Можете ихъ дôстати по цѣнѣ 7 центôвъ за одну. Такй книжочки повинна кожда парафія роздати своимъ членамъ. Кождый парафіянинъ повиненъ мати таку книжочку, тогды буде знати, що тй грошѣ якй вôнъ заплативъ на церковь и т. и. ему не пропадуть.

БЛЯНКЕТЫ на метрики хресту, вѣнчаня и похорону по цѣнѣ 2 центы за штуку.

БРАТСКЙ опѣкуны хорыхъ повиннй мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабôсть и т. д. Одна книжка коштує одного доляря.

— SVOBODA, —
Box 353,
SCRANTON, PA.